

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای کتشر و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

مهندسی معماری

Architectural Engineering

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه هنر و معماری

پیشنهادی کار گروه تخصصی معماری

پایه

نام رشته: مهندسی معماری

عنوان گرایش ها: -

گروه: هنر و معماری

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کارگروه تخصصی: معماری

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: کارگروه تخصصی معماری

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۱۰/۰۵

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مهندسی معماری، در جلسه شماره ۱۶۳ تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۵ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب برنامه درسی یاد شده وارد دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته مهندسی معماری مصوب جلسه ۳۶۵ تاریخ ۱۳۷۷/۰۸/۲۴ شورای عالی برنامه ریزی می شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنگیان

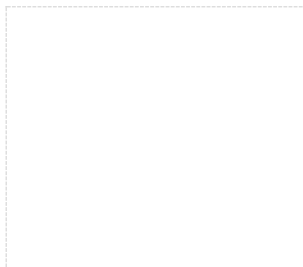
دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

مهندسی معماری

Architectural Engineering

کارشناسی ارشد

بازنگری تحولی

تهیه کنندگان:

کارگروه معماری و شهرسازی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری به منظور تکمیل و تحکیم دانش کسب شده در دوره کارشناسی مهندسی معماری و ارتقاء مهارت و دانش در زمینه طراحی معماری ارائه می گردد. عبارت "دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری" از این به بعد در این گزارش به صورت خلاصه با عنوان "دوره کارشناسی ارشد معماری" بیان خواهد شد.

گزارش پیش رو برنامه تفصیلی دوره کارشناسی ارشد معماری را شامل می شود که در آن به اهداف، ضرورت و اهمیت دوره، نقش و توانایی دانش آموختگان، طول دوره و شکل نظام، شرایط پذیرش دانشجو، مشخصات عمومی و کلی دوره، جدول دروس و در نهایت شناسنامه و سرفصل دروس اشاره خواهد شد.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

مدرک دوره کارشناسی ارشد معماری ممکن است در دو نوع آموزشی/ پژوهشی یا آموزش محور ارائه گردد. کلیه دانشجویان در بدو ورود در دوره آموزشی/ پژوهشی ثبت نام می کنند ولی در شروع نیمسال سوم تحصیل و با توجه به آئین نامه ها و ضوابط دانشگاه محل تحصیل ممکن است به دوره آموزش محور انتقال پیدا کنند. گزارش پیش رو برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری آموزش/ پژوهش محور را ارائه می کند. طبق آئین نامه مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شکل نظام دوره به صورت ترمی- واحدی است و تعداد کل واحدهای درسی دوره ۳۲ واحد خواهد بود. طول دوره نیز حداقل ۴ نیمسال و حداکثر ۶ نیمسال تحصیلی می باشد.

هدف از دوره کارشناسی ارشد معماری، تربیت فارغ التحصیلانی است که بتوانند در جامعه حرفه ای معماری، نقش طراح کارآمد و هماهنگ کننده گروه های طراحی را به درستی ایفا نمایند، بعلاوه از عهده فعالیت های اجرایی حرفه معماری برآیند و نیز در آن ها زمینه لازم جهت ورود به عرصه های تحقیقاتی و مطالعات عالی معماری فراهم گردد.

پ) ضرورت و اهمیت

این دوره با توجه به نیاز کشور به تخصص و دانش تخصصی و به منظور توسعه علم و دانش در رشته معماری و نیز بهره گیری از توان فارغ التحصیلان مجرب تر در زمینه های اجرایی و تحقیقاتی معماری بویژه در پروژه های بزرگ و تخصصی و نیز به منظور امکان ادامه تحصیل در دوره های دکتری معماری ایجاد شده است. این دوره به عنوان دوره مادر در حوزه تخصصی معماری و علوم وابسته می تواند به عنوان دوره شکل دهنده به دوره های متنوع و بین رشته ای مرتبط با معماری معرفی شود.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس تخصصی	۱۲
دروس اختیاری	۱۴
پایان نامه	۶
جمع	۳۲

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

فارغ التحصیلان این دوره لازم است در زمینه کارگروهی، رهبری و مدیریت در حرفه معماری، آشنائی عملی و نظری با کلیه مراحل طراحی معماری بویژه تحقیق، برنامه ریزی و نقد آثار معماری مهارت لازم را کسب نمایند. شرح بیشتر آنچه دانشجویان پس از اتمام این دوره، قادر به انجام آن خواهند بود به شرح جدول ۱ است:

جدول (۱) - مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان و دروس مرتبط

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
برقراری پیوند های لازم میان مراتب مختلف طراحی همانند پیوند های لازم میان فضاهای باز و بسته در یک طرح، تقویت هماهنگی های لازم میان اجزا و عناصر ساختمانی طرح و همچنین ایجاد پیوندهای لازم میان فعالیت های معماری و بخش های سازه ای و تأسیساتی بویژه در موضوعات نسبتاً مفصل تر و پیچیده تر معماری. آگاهی به مسایل و چالش هایی که جامعه و حرفه با آن درگیر هستند تلاش برای یافتن راه حل های بومی برای مسایل مرتبط به طراحی و فناوری	طراحی معماری یک طراحی معماری دو طراحی معماری سه پایان نامه
توانائی انجام مطالعات و برنامه ریزی معماری و ایجاد هماهنگی های لازم میان برنامه و طرح معماری	پژوهش و برنامه ریزی در معماری سمینارهای تخصصی معماری
تهیه نقشه های اجمالی، تفصیلی و اجرایی معماری و لحاظ نمودن پیوند های لازم میان این سه مرحله طراحی	هنر طراحی جزئیات

انجام کارهای تحقیقاتی در زمینه مباحث مختلف حوزه های نظری معماری.	روش تحقیق در معماری تاریخ نظریه های معماری
کسب خودآگاهی عمیق تر در زمینه طراحی و قابلیت ایده پردازی و نقد کارهای خود و نیز توانایی ایجاد هماهنگی بیشتر میان اندیشه طراحانه و طرح معماری.	برنامه دهی و روش های طراحی در معماری
توانایی افزون در زمینه مباحث فنی ساختمان، مسائل اجرایی و پیوند آن با طرح معماری.	مباحث تخصصی و اجرایی در معماری رایانش طراحی سیستم های ساختمانی پیشرفته
توانایی در زمینه پژوهش در معماری شناخت از هویت اسلامی-ایرانی، محیطی و شرایط اقلیمی و طراحی مبتنی بر آن	نقد آثار معماری فرهنگ و معماری آشنایی با معماری معاصر ایران
مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی های عمومی	دانش های پایه
- هماهنگ نمودن خود با مهندسین دیگری که در گروه طراحی پروژه های معماری و شهرسازی فعالیت می کنند.	مدیریت و حرفه معماری
کسب توانایی نسبی در مدیریت حرفه معماری و نیز تعامل با کارفرمایان و بهره برداران پروژه های معماری.	حقوق و اخلاق در معماری
هماهنگ کردن طرح های معماری با اندیشه های طراحانه خود و بالعکس.	مدیریت، نظارت و اجرا در معماری
- کسب تجربه کاملتر طراحی معماری بواسطه انجام پروژه های معماری مفصل و پیچیده تر در طول این دوره.	فرآیند طراحی معماری
تبحر مضاعف در طراحی گونه های ساختمانی و پروژه های معماری با موضوعاتی خاص.	مبانی معماری مجموعه ها معماری همساز با اقلیم
توانایی بیشتر در طراحی مراتب گوناگون طرح های معماری از قبیل طراحی فضای باز و یا معماری داخلی.	علوم رفتاری در طراحی محیطی

شرایط و ضوابط ورود به دوره

داوطلبین ورود به این دوره فقط از بین فارغ التحصیلان دوره های کارشناسی (پیوسته یا ناپیوسته) مهندسی معماری که در آزمون متمرکزی از سوی سازمان سنجش و آموزش کشور برگزار می گردد، انتخاب می گردند.

مواد و ضرائب امتحانی که فعلاً در آزمون سنجش دوره کارشناسی معماری برای ارزیابی دانشجویان ورودی تعیین گردیده است مطابق جدول ۲ می باشد.

جدول (۲) - مواد و ضرائب امتحانی برای ورود به دوره کارشناسی ارشد معماری

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	زبان عمومی و تخصصی	۲
۲	دروس فنی ساختمان (شامل: تنظیم شرایط محیطی، ایستایی، شناخت مواد، عناصر و جزئیات، تأسیسات)	۳
۳	دروس تاریخ و مبانی نظری (شامل: معماری جهان، معماری معاصر، معماری اسلامی، مبانی نظری معماری)	۲
۴	درک عمومی معماری	۳
۵	درک عمومی معماری منظر	۱
۶	آزمون تخصصی طراحی	۵

تبصره: از آنجا که انتظار می رود پذیرفته شدگان دوره کارشناسی ارشد معماری فقط از میان فارغ التحصیلان دوره های کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته مهندسی معماری انتخاب گردند لذا دروس جبرانی در برنامه آموزشی پیش بینی نگردیده است، ولی در صورت شرایط خاص گروه معماری یا آموزش دانشکده ممکن است دروس جبرانی از میان دروس دوره کارشناسی مهندسی معماری حداکثر تا سقف ۱۲ واحد انتخاب نمایند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	طراحی معماری ۱	۳			☒	۱۶	۹۶		
۲.	طراحی معماری ۲	۳			☒	۱۶	۹۶	طراحی معماری ۱	
۳.	طراحی معماری ۳	۳			☒	۱۶	۹۶	طراحی معماری ۲	
۴.	فرهنگ و معماری	۲	☒			۳۲			
۵.	سمینارهای تخصصی معماری	۱	☒			۱۶			

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	پژوهش و برنامه ریزی در معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۲.	برنامه دهی و روش های طراحی در معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۳.	مبانی معماری مجموعه ها	۲			☒	۱۶	۳۲		
۴.	مدیریت و حرفه معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۵.	مدیریت، نظارت و اجرا در معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۶.	سیستم های ساختمانی پیشرفته	۲			☒	۱۶	۳۲		
۷.	معماری همساز با اقلیم	۲			☒	۱۶	۳۲		
۸.	رایانش طراحی	۲			☒	۱۶	۳۲		
۹.	هنر طراحی جزئیات	۲			☒	۱۶	۳۲		
۱۰.	مباحث تخصصی اجرایی در معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۱۱.	علوم رفتاری در طراحی محیط	۲	☒			۳۲			

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱۲.	فرآیند طراحی معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۱۳.	نقد آثار معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		
۱۴.	تاریخ نظریه های معماری	۲	☒			۳۲			
۱۵.	حقوق و اخلاق در معماری	۲	☒			۳۲			
۱۶.	آشنائی با معماری معاصر ایران	۲	☒			۳۲			
۱۷.	روش تحقیق در معماری	۲			☒	۱۶	۳۲		

دانشجویان باید در طی دوره از دروس تخصصی اختیاری جمعا ۱۴ واحد را انتخاب کرده و بگذرانند.

جدول (۵) - پایان نامه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۱-۳ واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱.	پایان نامه	۶			☒	۱۶	۲۴۰	طراحی معماری ۳	

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی: طراحی معماری ۱		عنوان درس به انگلیسی: Architectural Design 1	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه	- دروس پیش نیاز:	
☐ عملی	☒ تخصصی	- دروس هم نیاز:	
☒ نظری-عملی	☐ اختیاری	۳	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه		۱۱۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف اصلی این کارگاه بازنگری دانش طراحی کسب شده در دوره کارشناسی مهندسی معماری و رفع کمبودها می باشد، در عین حال این کارگاه مدخلی است برای ورود به دوره کارشناسی ارشد معماری. بدین ترتیب تأکید بر روند طراحی (از برنامه ریزی تا طراحی تفصیلی) شامل توجه به عوامل تأثیرگذار در شکل گیری طرح (جنبه های کاربردی و زیباشناختی) با مروری بر روش های طراحی و ایده پردازی با تأکید بر جنبه های فلسفی و نظری و نیز زیبایی شناسی مورد توجه قرار خواهند گرفت.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

در این کارگاه، ارتباط میان امر طراحی و مباحث نظری که دانشجویان در طول نیمسال، در دروس اصلی خود با آن ها آشنا می شوند، از اهم فعالیت های طراحی کارگاه مربوطه به شمار می رود. در حقیقت مباحث نظری مورد نیاز در این کارگاه از طریق دروس اصلی همچون "فرهنگ و معماری" و "روش تحقیق در معماری" و "ایده پردازی و فرآیند طراحی" یا "انسان و محیط" و یا ... تأمین می شوند تا میان برنامه، فرآیند طراحی، ایده پردازی و نقد طرح معماری پیوندهایی برقرار شود. بدین منظور پیشنهاد می شود که مدرسین دروس فوق نیز در این کارگاه که گاه حضور یابند تا پیوند های لازم میان مباحث طراحی و نظری برقرار شود. در این کارگاه دانشجویان به تکمیل دانش و توانائی خود در زمینه تحقیق در جهت شناخت موضوع و بستر طرح برای تدوین برنامه و نیز تهیه طرح معماری بویژه با تأکید بر جنبه های خلاقانه آن و نیز ارائه مناسب می پردازند. برای مطرح ساختن این موضوعات و نیز آمادگی دانشجویان برای ورود به دوره کارشناسی ارشد با مرور تمرینات دوره کارشناسی، طراحی های کوتاه مدت (سه الی چهار مورد) در مراتب گوناگون پیش بینی می شود. در زیر به چهار نمونه از این گونه موضوعات اشاره می شود:

۱- طراحی سازمان فضایی یک پروژه کوچک

۲- طراحی حجم و نمای خارجی بنایی که سازمان فضایی آن از قبل مشخص شده است

۳- طراحی فضای باز محدود

۴- طراحی معماری داخلی پروژه ای که کلیات طرح آن در دست است

مدرس یا مدرسین ممکن است در برخی موضوعات مطرح شده برنامه کامل موضوع طراحی را در اختیار دانشجویان قرار دهند تا فرصت بیشتری برای تکمیل فرآیند طراحی فراهم آید. در شرایط استثنائی در صورتیکه به هر دلیل امکان ارائه طرح های کوتاه مدت میسر نباشد، طراحی تک پروژه کامل و نسبتاً ساده در موضوعات فرهنگی یا آموزشی با سطح زیربنای بین ۱۵۰۰ مترمربع تا ۲۵۰۰ مترمربع؛ با در دست داشتن برنامه اولیه معماری پروژه تا حد تهیه طرح های اجمالی و اولیه تفصیلی (مثلاً در یک بافت ارزشمند و یا بافتی که واجد ظرائف طراحی باشد) نیز می تواند مطمح نظر قرار گیرد.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس به صورت کارگاهی - نظری ارائه می گردد. در بخش نظری، سمینارهایی متناسب با موضوع طراحی مربوطه در کلاس توسط دانشجویان ارائه داده می شود. همچنین باید سمینارهایی تخصصی توسط مدزس کلاس و یا مدرسان مدعو، برای تقویت مبانی نظری پروژه طراحی، برگزار

می شود. در بخش کارگاهی، برنامه زمان بندی شده تحویل های موقت در طول نیم سال توسط مدرس مربوطه تنظیم و به دانشجویان اعلام می گردد. در طول نیم سال، جلسات ارائه کار جمعی برای آشنایی دانشجویان با کار یکدیگر و نیز بهره مندی از راهنمایی های مدرس کلاس، برگزار می شود. در صورتیکه بستر طراحی خارج از محدوده دانشگاه باشد و یا موضوع طراحی طلب نماید، سفر علمی برای بازدید از بستر یا مصادیق اجرا شده در برنامه پیش بینی خواهد شد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۳۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال در قالب ارائه پروژه ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کارگاه، کلاس، سفر علمی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بل، سایمون (۱۳۸۷)، عناصر بصری در طراحی معماری منظر، ترجمه محمدرضا مثنوی، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
۲. چری، ادیت. برنامه ریزی برای طراحی: از تئوری تا عمل، ترجمه شهناز پور ناصری، تهران، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری، ۱۳۸۸
۳. چینگ، فرانسیس (۱۳۸۶)، فرم فضا نظم، ترجمه زهره فراگوزلو، انتشارات دانشگاه تهران.
۴. دیویس، دیوید (۱۳۸۶)، پلان گرافیک، ترجمه زهرا رضوی، نشر گنج، تهران.
۵. کسمایی، مرتضی (۱۳۸۵)، اقلیم و معماری، نشر خاک، تهران.
۶. گروتز، یورگ (۱۳۸۰)، زیبایی شناسی در معماری، ترجمه جهان شاه پاکزاد، دانشگاه شهید بهشتی.
۷. لاوسون، برایان (۱۳۸۰)، طراحان چگونه می اندیشند، ترجمه حمید ندیمی، ناشر: دانشگاه شهید بهشتی.
۸. وایت، ادوارد (۱۳۷۸)، مفاهیم پایه در معماری، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خاک، تهران.
۹. هوارد بیکر، جفری (۱۳۸۲)، راهبردهای طراحی در معماری، رویکردی به تحلیل فرم، ترجمه رضا افهمی، نشر نسل باران.
10. Phaidon, (2004), The Phaidon Atlas of Contemporary World Architecture, Phaidon press.
11. Lagro, James A. JR. (2001), Site Analysis, Linking Program and Concept in Land Planning and Design, John Wiley and Sons, Canada.
12. Lynch, Kevin, (1984), Site Planning, United States of America, Maple-vai.

عنوان درس به فارسی:		طراحی معماری ۲	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Design ۲	
دروس پیش نیاز:	طراحی معماری ۱	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	-	☐ پایه ☐ نظری ☐ عملی ☒ تخصصی	
تعداد واحد:	۳	☐ اختیاری ☒ نظری-عملی	
تعداد ساعت:	۱۱۲	☐ رساله / پایان نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف اصلی این کارگاه انجام تجربه کامل فرآیند طراحی پروژه معماری از برنامه ریزی تا ایده پردازی و مرحله تفصیلی و هماهنگی کامل میان همه مراحل طراحی بویژه برنامه با طرح می باشد.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

از آن جایی که دانشجویان در نیمسال دوم دانش و مهارت بیشتری در زمینه فرآیند طراحی معماری کسب کرده اند، در این کارگاه با خودآگاهی بیشتر نسبت به جنبه های نظری به ارائه طرح کامل معماری می پردازند. با توجه به درس پژوهش و برنامه ریزی نیز که در نیمسال قبل یا همین نیمسال ارائه می گردد، از دانشجویان خواسته خواهد شد که برنامه پروژه را تهیه نمایند و نیز میان برنامه و طرح معماری هماهنگی های لازم را صورت دهند. پیشنهاد می گردد که مراحل تحقیق اولیه برنامه این پروژه توسط دانشجویان به صورت گروهی آماده و سپس گزارش های برنامه به صورت فردی کامل شود. پس از این مرحله دانشجویان ملزم به ارائه طرح کلان با مبانی نظری روشن ذهنی با توجه به سیر اندیشه ها در مکاتب و نظریه های طراحی داخلی و خارجی، و تأکید بر نقش انسان در محیطی که برای او طراحی می گردد خواهند بود. در ادامه دانشجویان طرح خود را در حد فرصت و زمان کارگاه به تفصیل خواهند برد. با توجه به موارد اشاره شده و امکان انجام یک طرح کامل در فرصت زمانی یک نیمسال تحصیلی موضوع طرح نباید خیلی گسترده یا پیچیده انتخاب گردد. در این کارگاه دانشجویان می بایست میان موارد زیر هماهنگی های لازم را پدید آورند:

- برنامه و طرح
- فضاهای باز و بسته
- کل پروژه و محیط پیرامون

بر این اساس دو نوع گزینه برای موضوع کارگاه پیشنهاد می گردد:

- الف- تجربه در طراحی بنا یا مجموعه ای کوچک و خاص؛ با اندازه ای بین ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متر مربع زیربنا. در این گزینه موضوعاتی از قبیل: مجموعه های فرهنگی، بهداشتی، ورزشی، صنعتی و.... می توانند در دستور کار قرار گیرند.
- ب- تجربه در طراحی ساختمانی مرتفع با تکرار در عرصه ها و فضاها از حدود ۴۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ مترمربع زیربنا. در این گزینه موضوعاتی از قبیل مجتمع های اداری یا تجاری یا اختلاط کاربری ساده می توانند انتخاب گردند.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس به صورت کارگاهی- نظری ارائه می گردد. در بخش نظری، سمینارهایی متناسب با برنامه نیمسال تحصیلی همچون برنامه یا موضوع طرح توسط دانشجویان ارائه داده می شود. همچنین باید سمینارهایی تخصصی توسط مدرس کلاس و یا کارشناسان مدعو، برای تقویت مبانی نظری پروژه طراحی، برگزار شود. در بخش کارگاهی، برنامه زمان بندی شده تحویل های موقت در طول نیم سال توسط مدرس مربوطه تنظیم و به دانشجویان اعلام می گردد. در طول نیم سال، جلسات ارائه کار جمعی برای آشنایی دانشجویان با کار یکدیگر و نیز بهره مندی از راهنمایی های مدرس کلاس، برگزار می شود. در صورتیکه بستر طراحی خارج از محدوده دانشگاه باشد و یا موضوع طراحی طلب نماید، سفر علمی برای بازدید از بستر یا مصادیق اجرا شده در برنامه پیش بینی خواهد شد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزش گذاری بر اساس دقت در نحوه حضور و فعالیت دانشجو در کارگاه، طرح های ارائه شده در طول نیمسال و نیز گزارش برنامه طراحی و طرح نهایی ارائه شده در پایان نیمسال خواهد بود. از سوی دیگر مدرسین باید در ارزشیابی دانشجویان به موضوع تعامل میان برنامه و طرح توجه کامل بنمایند. بدین ترتیب ارزش گذاری مبتنی بر سه راستای زیر صورت خواهد گرفت: تحقیق تحلیلی بستر، موضوع و نیاز استفاده کنندگان و نحوه دستیابی به برنامه، توجه به کیفیت طرح و جنبه های زیبایی شناسی و نحوه ارائه و نیز میزان تعامل بین آن ها. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ارزشیابی مستمر ۳۰ درصد و آزمون میان ترم ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم سال در قالب ارائه پروژه نهایی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس، کارگاه و سفر علمی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آنتونیادس، آنتونی (۱۳۸۳)، بوطیقای معماری (آفرینش در معماری) تئوری طراحی: راهبردهای محسوس به سوی خلاقیت معماری، ترجمه احمد رضا آی، نشر سروش، جلد ۱.
۲. پنیاء، ویلیام ام. و پارشال، استیون. مبانی برنامه ریزی کالبدی: تبیین روش مسأله کاوی، ترجمه محمد احمدی نژاد، اصفهان، خاک، ۱۳۸۱.
۳. چری، ادیت (۱۳۸۸)، برنامه ریزی برای طراحی از تئوری تا عمل، ترجمه شهناز پورناصری، نشر مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.
۴. چینگ، فرانسیس (۱۳۸۶)، فرم فضا نظم، ترجمه زهره قراگوزلو، انتشارات دانشگاه تهران.
۵. سالوادوری، ماریو جورج (۱۳۸۸)، سازه در معماری، ترجمه محمود گلابچی، ناشر: دانشگاه تهران.
۶. کسمایی، مرتضی (۱۳۸۵)، اقلیم و معماری، نشر خاک.
۷. گروتز، کورت (۱۳۸۸)، زیبایی شناسی در معماری، ترجمه جهان شاه پاکزاد، دانشگاه شهید بهشتی.
۸. لاوسون، برایان (۱۳۸۰)، طراحان چگونه می اندیشند، ترجمه حمید ندیمی، ناشر: دانشگاه شهید بهشتی.
۹. مزینی، منوچهر (۱۳۸۸)، از زمان و معماری، نشر شهیدی.
۱۰. هوارد بیکر، جفری (۱۳۸۲)، راهبردهای طراحی در معماری، رویکردی به تحلیل فرم، ترجمه رضا افهمی، نشر نسل باران.
11. Phaidon, (2004), The Phaidon Atlas of Contemporary World Architecture, Phaidon press.
12. Lagro, James A. JR. (2001), Site Analysis, Linking Program and Concept in Land Planning and Design, John Wiley and Sons, Canada.
13. Lynch, Kevin, (1984), Site Planning, United States of America, Map-le-vai.

عنوان درس به فارسی:		طراحی معماری ۳	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Design ۲	
دروس پیش نیاز:	طراحی معماری ۲	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	-	☐ پایه ☐ نظری ☒ تخصصی ☐ عملی	
تعداد واحد:	۳	☒ نظری-عملی ☐ اختیاری ☐ رساله / پایان نامه	
تعداد ساعت:	۱۱۲	۲ واحد کارگاهی + ۱ واحد نظری	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از این کارگاه انجام تجربیات جدید و تا حد امکان با رویکرد واقعی و حرفه ای در طراحی معماری است. تمرکز اصلی این کارگاه بر روی انجام مراحل کامل طراحی شامل برنامه ریزی، طراحی کلان و بویژه طراحی تفصیلی و ارائه در فرصت زمانی یک نیمسال تحصیلی خواهد بود. بدین ترتیب هدف این کارگاه تمرین طراحی معماری حرفه ای در تمام مراتب آن شامل فعالیت گروهی یا فردی و طراحی تفصیلی در هماهنگی با بخش های برنامه ریزی و طرح اجمالی در فرصت های زمانی تعیین شده است.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

در این کارگاه با توجه به فرصت زمانی محدود بهتر است موضوع، بستر طراحی و برنامه فضائی اولیه یا کامل پروژه ای واقعی یا پروژه های که جنبه واقعی دارد در حدود ۳۰۰۰ الی ۴۰۰۰ مترمربع زیربنا در ابتدای نیمسال به دانشجویان ارائه گردد. بدین منظور پروژه های بزرگ نسبتاً ساده همچون مجموعه های مسکونی یا اداری یا آموزش عالی و یا پروژه های متوسط نسبتاً پیچیده همچون مجموعه های تجاری یا فرهنگی یا مختلط انتخاب می گردند. در این راستا موضوعات مرتبط با توسعه و بازنگری در طراحی نیز می تواند مد نظر قرار گیرند. انتظار می رود در این کارگاه دانشجویان توانایی های خود را در نقد در مراحل مختلف طراحی، پیوند دادن طرح جدید با طرح کلان، در همنشین کردن صحیح فضاهای باز و بسته، در طراحی تفصیلی فضاهای باز، در سازماندهی فضاهای بسته، در خلق حجم و نماهای متناسب، در سازماندهی صحیح فضاهای بسته، در پیوند دادن فناوری ساختمان با طرح معماری، در انتخاب صحیح مصالح و بسیاری دیگر به طور مناسب نمایش بگذارند.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در ابتدای نیمسال تحصیلی لازم است موضوع و موقعیت بستر پروژه و برنامه اولیه کالبدی به همراه برنامه زمانبندی نیمسال تحصیلی و نیز فهرستی از مدارک نهائی لازم جهت تحویل در پایان نیمسال تحصیلی در اختیار دانشجویان قرار گیرد. دانشجویان در دو هفته ابتدای نیمسال تحصیلی نسبت به تدقیق برنامه ارائه شده توسط مدرسین و یا تکمیل آن اقدام و حداکثر تا ۱/۳ ابتدای نیمسال تحصیلی طراحی کلان پروژه را ارائه و در ۲/۳ باقیمانده اقدام به طراحی تفصیلی و ارائه می نمایند. در نیمه اول این کارگاه به میزانی که طرح اولیه پیشرفت بیشتری داشته و از وضوح بیشتری برخوردار گردد، در نیمه دوم این کارگاه طرح تفصیلی به مراحل پیشرفته تری خواهد رسید و چه بسا بتوان به نقشه های اجرایی بخش هایی از طرح تفصیل یافته دست یافت. در ابتدای نیمسال تحصیلی تمرینات نقد بنا برای کمک به برنامه ریزی و نیز شروع طراحی کلان در کارگاه توصیه می گردد. برای تقویت و تکمیل دانش دانشجویان در زمینه ایجاد پیوند میان مباحث فنی ساختمان و طرح معماری و نیز مباحث حقوقی و ضوابط و مقررات، سمینارهای مشترکی برگزار می شود. سمینارهایی با موضوعاتی از قبیل:

- ۱- الزامات طراحی در ارتباط با مباحث منظر و محیط
- ۲- الزامات طراحی در ارتباط با مباحث تأسیسات مکانیکی، تأمین حرارت و برودت و دفع فاضلاب
- ۳- الزامات طراحی در ارتباط با مباحث تأسیسات الکتریکی و نورپردازی
- ۴- الزامات طراحی در ارتباط با سازه
- ۵- آشنایی با تکنولوژی های نوین در ساختمان
- ۶- آشنایی با مسائل حقوقی مهندسان معمار، مشاورین و پیمانکاران
- ۷- آشنایی با مقررات و ضوابط در حوزه طراحی معماری

پس از تهیه طرح کلان، دانشجویان با راهنمایی مدرسین راهنمای مربوطه، بخشی از پروژه که می بایست به تفصیل به آن پرداخت را انتخاب می نمایند. در جلسات بعدی نیز تهیه نقشه های تفصیلی و اجرایی در دستور کار قرار می گیرد. در مراحل مختلف پیشرفت پروژه ارائه گروهی کارها و نمایش توجهات متنوعی که هر یک از دانشجویان به موضوعات مختلف داشته اند به رونق کارگاه می افزاید. بعلاوه دعوت از میهمانان مرتبط با موضوعات در هر دوره زمانی همچون متخصصین فضای باز و سیویل، تأسیسات برق و مکانیک، متخصصین فنآوری ها، سیستم ها و مصالح نوین ساختمانی بر غنای این جلسات خواهد افزود. بدین ترتیب حضور مدرسین مدعو از جامعه حرفه ای، برگزاری جلسات با کارفرما یا بهره برداران و یا متخصصین مرتبط با حوزه معماری و یا شهرسازی برای رونق کارگاه توصیه می گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزش گذاری بر اساس دقت در نحوه حضور و فعالیت دانشجو در کارگاه، طرح های ارائه شده در طول نیمسال و نیز گزارش برنامه طراحی و طرح نهایی ارائه شده در پایان نیمسال خواهد بود. از سوی دیگر مدرسین باید در ارزشیابی دانشجویان به موضوع تعامل میان برنامه و طرح توجه کامل بنمایند. بدین ترتیب ارزش گذاری مبتنی بر سه راستای زیر صورت خواهد گرفت: تحقیق تحلیلی بستر، موضوع و نیاز استفاده کنندگان و نحوه دستیابی به برنامه، توجه به کیفیت طرح و جنبه های زیبایی شناسی و نحوه ارائه و نیز میزان تعامل بین آن ها. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۳۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم سال در قالب ارائه پروژه نهایی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس، کارگاه و سفر علمی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آنتونیادس، آنتونی (۱۳۸۳)، بوطیقای معماری (آفرینش در معماری) تئوری طراحی: راهبردهای محسوس به سوی خلاقیت معماری، ترجمه احمدرضا آی، نشر سروش، جلد ۱.
۲. اسلامی، سیدغلامرضا (۱۳۹۲)، درس گفتار مبانی نظری معماری: عینکمان را خودمان بسازیم، نشر علم معمار رویال و پژوهشکده هنر.
۳. برولین، برنت (۱۳۸۶)، دید معماری: راهبردی به حل مسائل طراحی معماری، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خاک.
۴. پنیاء، ویلیام ام. و پارشال، استیون. مبانی برنامه ریزی کالبدی: تبیین روش مسأله کاوی، ترجمه محمد احمدی نژاد، اصفهان، خاک، ۱۳۸۱.
۵. چری، ادیت (۱۳۸۸)، برنامه ریزی برای طراحی از تئوری تا عمل، ترجمه شهناز پورناصری، نشر مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.
۶. چینگ، فرانسیس (۱۳۸۶)، فرم فضا نظم، ترجمه زهره قراگوزلو، انتشارات دانشگاه تهران.
۷. دی کیارا، جوزف (۱۳۸۹)، استانداردهای جامع معماری داخلی و طراحی فضا، ترجمه محمدرضا بیات، نشر شهرآب.
۸. سالوادوری، ماریو جورج (۱۳۸۸)، سازه در معماری، ترجمه محمود گلابچی، ناشر: دانشگاه تهران.
۹. فاوست، پیتر (۱۳۸۸)، طراحی معماری، ترجمه محمدرضا شاهی، نشر یزد.
۱۰. فراهانی، فریدون (۱۳۸۹)، انسان، طبیعت، طراحی: بازتاب طبیعت در هنر و معماری، نشر گفتار اندیشه معاصر.
۱۱. کاپن، دیوید اسمیت (۱۳۸۸)، مبانی نظری معماری غرب، جلد اول، تالیف و ترجمه علی یاران، انتشارات شهیدی.
۱۲. کری، جورمکا (۱۳۸۸)، روش های طراحی معماری، ترجمه لیلا داودزاده (مترجم)، نشر آدنا.
۱۳. کسمایی، مرتضی (۱۳۸۵)، اقلیم و معماری، نشر خاک.
۱۴. گروتز، کورت (۱۳۸۸)، زیبایی شناسی در معماری، ترجمه جهان شاه پاکزاد، دانشگاه شهید بهشتی.
۱۵. لازئو، پائول (۱۳۸۹)، بیان گرافیکی در طراحی و معماری، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خاک.
۱۶. لاوسون، برایان (۱۳۸۰)، طراحان چگونه می اندیشند، ترجمه حمید ندیمی، ناشر: دانشگاه شهید بهشتی.
۱۷. مزینی، منوچهر (۱۳۸۸)، از زمان و معماری، نشر شهیدی.
۱۸. هوارد بیکر، جفری (۱۳۸۲)، راهبردهای طراحی در معماری، رویکردی به تحلیل فرم، ترجمه رضا افهمی، نشر نسل باران.

20. Lagro, James A. JR. (2001), Site Analysis, Linking Program and Concept in Land Planning and Design, John Wiley and Sons, Canada.
21. Lynch, Kevin, (1984), Site Planning, United States of America, Maplevale.

عنوان درس به فارسی:		پایان نامه	
عنوان درس به انگلیسی:		Final Thesis	
دروس پیش نیاز:		طراحی معماری ۳	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:		۶	۵ واحد کارگاهی + ۱ واحد نظری
تعداد ساعت:		۲۵۶	رساله / پایان نامه
نوع درس و واحد			
☐ نظری		☐ پایه	
☐ عملی		☒ تخصصی	
☒ نظری-عملی		☐ اختیاری	
		☐ رساله / پایان نامه	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف درس این نوع پایان نامه طراحی یک پروژه مستقل کامل و واقعی معماری از ابتدا تا انتها شامل مبانی نظری و طراحی معماری است. این پروژه از یک سو عصاره آموخته های دانشجو در طول دوره کارشناسی ارشد بوده و از سوی دیگر نخستین پروژه قابل قضاوت با معیارهای معماری حرفه ای خواهد بود، لذا به این لحاظ لازم است **واقعی یا صورت واقعی** داشته باشد. با توجه به نقش و انتظاری که از دانشجویان این دوره به عنوان کارشناسان ارشد در مدیریت پروژه های طراحی معماری می رود، آشنائی ایشان با اصول طراحی معماری پیچیده و کلان، آشنائی با وجوه فنی و مهندسی معماری و چگونگی دخیل کردن آن ها در فرآیند طراحی، روش های خلق اثر در فرآیند جمعی و تعمق در زمینه های نظری مرتبط با گرایش های مورد نظر مضمون اصلی این درس است. بدین ترتیب اهداف کلی درس به شرح زیر خواهد بود: آشنایی دانشجو با تهیه یک گزارش علمی؛ تبیین نظریه و سیر روشمند ارائه یک بررسی علمی و ارزیابی آن؛ ایجاد یک طرح معماری براساس مطالعات نظام مند و تدوین مبانی نظری طراحی؛ و به کارگیری دانش بررسی شده در طی سه نیمسال آموزشی در دوره کارشناسی ارشد.

ب) مباحث یا سرفصل ها:

موضوع پایان نامه در دوره کارشناسی ارشد طراحی معماری باید به دو جنبه نظری و عملی طراحی بپردازد. از این رو، انتخاب موضوعی که دارای ارزش مطالعات نظری بوده و دانشجو را به تبیین نظریه یا سئوالی جهت تحقیق تشویق نماید و در نهایت با ایجاد پاسخی در سیر طراحی پژوهی به محصول طراحی معماری برساند، در اولویت قرار دارد. دانشجویان می توانند بسته به علاقه خود از میان پروژه های واقعی پیشنهادی جدید، یا در حال طراحی و ساخت و یا حتی طراحی و اجرا شده سازمان ها و نهادهای دولتی یا بخش خصوصی موضوعی را در بستر واقعی انتخاب نمایند. در پروژه های پیشنهادی جدید، ارائه نامه تأیید سازمان، نهاد یا کارفرمای پروژه مبنی بر نیاز به طراحی چنین پروژه ای الزامی است. در مورد پروژه های در حال طراحی یا طراحی شده موجود دانشجویان می توانند ضمن بررسی، نقد و تحلیل کارهای انجام گرفته قبلی نسبت به تغییرات در برنامه طرح با توجه به مطالعات و تحقیق خود اقدام به طراحی جدیدی در قالب پایان نامه خود نمایند. در نتیجه موضوع این پروژه ها محدودیت خاصی ندارد مگر به دلیل دوره های واجد گرایش که در این صورت دانشکده ها ممکن است برای دانشجویان با گرایش های مختلف موضوعات خاص تعیین نمایند، ولی در هر صورت از آنجا که هدف از پروژه طراحی کامل از ابتدا تا انتها یعنی از مرحله برنامه ریزی تا طراحی کلان و طراحی تفصیلی است لذا اندازه پروژه بهتر است بیشتر از ۱۰ هزار مترمربع نباشد مگر در مواردی که تکرار زیاد در پروژه وجود داشته باشد.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

پایان نامه زیر نظر کامل یک یا دو استاد راهنما به تشخیص دانشکده توسط دانشجو انجام خواهد گرفت. استاد یا اساتید راهنما لازم است مراحل مختلف کار دانشجو را از انتخاب موضوع تا ارائه نهائی مورد کنترل قرار دهند. دانشکده ممکن است برای این امر از کاربرگ های مختلف ارزیابی مراحل مختلف پروژه استفاده نماید. با توجه به نوع پروژه و تخصص های مورد نیاز دانشجو ممکن است مبادرت به انتخاب استاد مشاور از تخصص های مرتبط با معماری و علوم وابسته (همچون معماری منظر، فن ساختمان، تاریخ معماری یا مرمت و یا برنامه ریزی و طراحی شهری و ...) یا موضوع طراحی (همچون روانشناس، پزشک، مدیر ...) به صلاحدید استاد راهنما بنماید. دانشجو جهت دفاع از پایان نامه خود لازم است گزارش مکتوب برنامه کالبدی پروژه خود را به همراه نقشه های مورد نیاز و ماکت سه بعدی با کیفیت مورد نظر دانشکده ارائه نماید. گزارش برنامه کالبدی حداقل شامل موارد زیر می باشد: الف- هدف و منظور از پروژه، ب- احکام مربوط به بستر طرح، ج- برنامه فضائی، د- احکام فن ساختمان. به منظور تدوین گزارش برنامه کالبدی دانشجو ممکن است نیازمند تحقیق باشد

که در اینصورت مطالعات و تحقیق خود را ممکن است در ابتدای هر بخش یا در ضمیمه گزارش اضافه نماید. گزارش پایان نامه لازم است اصول نگارش همچون فهرست، مراجع و ... را دارا باشد. نقشه ها و مدارک دیگر پروژه حداقل شامل موارد زیر می باشد:

الف- تصاویر افقی کلان شامل موقعیت و معابر و همسایگان و بستر طرح

ب- برش های افقی دو بعدی یا سه بعدی از کل طبقات (برش افقی طبقه همکف به همراه تصویر فضای باز محوطه)

ج- برش های افقی خلاصه شده دو بعدی معرف فضاها و عرصه ها از کل طبقات بناها و محوطه به همراه جداول مساحت فضاهای بسته باز و نیم باز (خالص و ناخالص).

د- برش های قائم دو بعدی یا سه بعدی از موقعیت های مورد نیاز در مقیاس مناسب جهت ارائه نماهای داخلی، سازه و تأسیسات پروژه کل بستر طرح شامل بناها و محوطه.

ه- تصاویر سه بعدی از فضاهای داخلی و بیرونی و محوطه.

و- تصاویر بزرگنمایی (شامل انواع تصاویر یا برش های افقی، قائم دو بعدی و سه بعدی) از فضاهای اصلی پروژه.

ز- ماکت از کل پروژه با محیط پیرامون. بسته به نوع پروژه ممکن است علاوه بر ماکت از کل پروژه نیاز به ماکت با مقیاس بزرگتر از بخش هایی از پروژه نیز باشد (همچون ماکت از مقطع دیوار یا سیستم های سازه ای و ...).

بدین ترتیب به طور خلاصه روش انجام پایان نامه مراحل کلی زیر را خواهد داشت: انتخاب موضوع و تهیه طرح پیشنهادی با کمک استاد راهنما؛ تهیه برنامه مطالعاتی و تدوین فصول پایان نامه؛ ملاقات با استاد راهنما طی یک برنامه تأیید شده و پیشبرد مراحل طراحی؛ ارائه گزارش نوشتاری پایان نامه (برنامه کالبدی) در قالب تعیین شده از سوی گروه، دانشکده یا دانشگاه؛ و تهیه و ارائه نقشه های مطالعاتی و طراحی به همراه ماکت پروژه در جلسه دفاع نهایی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزیابی پایان نامه به صورت فردی صورت گرفته و فعالیت و ارائه دانشجو اعم از گزارش برنامه کالبدی و طرح به صورت فردی انجام گرفته و ارزیابی می گردد. ارزیابی دانشجو در جلسه دفاع از پایان نامه توسط مدرسین داخلی یا خارجی یا هر دو و کمیت و کیفیت پروژه ارائه شده توسط دانشجو صورت خواهد پذیرفت. فعالیت دانشجو در دوران تهیه پایان نامه بر مبنای مدارک تحویل موقت و نظر استاد یا اساتید راهنما و یا کاربرگ های تهیه و تکمیل شده از طرف ایشان و معیارهای دانشکده و گروه آموزشی صورت خواهد گرفت. ساز و کار نحوه ارزیابی دانشجو توسط گروه آموزشی یا دانشکده تنظیم می گردد. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ارزشیابی مستمر ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم سال در قالب ارائه پروژه ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

سفر علمی، کارگاه و کلاس درس

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

منابع مربوط به این درس از سوی مدرس راهنما و دانشجو با توجه به موضوع پایان نامه و پیشرفت کار معرفی می گردند.

عنوان درس به فارسی: فرهنگ و معماری		عنوان درس به انگلیسی: Culture and Architecture	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒		-	دروس پیش نیاز:
تخصصی ☒ عملی ☐		-	دروس هم نیاز:
اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

در پژوهش های مرتبط به معماری ایران به بستر فرهنگی و اجتماعی آن به صورت عام و به فرهنگ زیست به صورت خاص توجه کافی صورت نگرفته است. هدف از این درس آشنایی با مظاهر فرهنگی ملموس و ناملموس ایران اسلامی بوده و نسبت و تاثیرپذیری آن ها را از بستر تاریخی، جغرافیایی، اجتماعی و عقیدتی محک خواهد خورد و با تمرکز بر تجربه زیست شده در دوره اسلامی، دانشجویان با صورت های گوناگون فرهنگ اسلامی ایرانی در مناطق مختلف ایران، ویژگی های مشترک آنها و جایگاه فرهنگ اسلامی ایرانی در منطقه و حتی فراتر در جهان آشنا می شوند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

برای رسیدن به هدف یادشده، به آموزش موارد زیر توجه می شود:

- نسبت آثار ملموس و ناملموس فرهنگ اسلامی با بستر آنها در مطالعه تاریخ معماری ایران، با توجه به ویژگی های ایران و فرهنگ ایرانی؛ از جمله تنوع فرهنگ ها و پاره فرهنگ ها و تعامل پیوسته آنان، تاریخ طولانی زیست انسان در این سرزمین و پیوستگی آن
- شناخت و نقد دیدگاه ها و رویکردهای مسلط در مطالعه فرهنگ ایران و مظاهر آن، از جمله شرق شناسی و فروع آن؛
- اهمیت مطالعه کل نگرانه و جامع نگرانه و میان رشته ای به فرهنگ اسلامی ایرانی و مظاهر آن، در مقابل مطالعه جزء نگرانه و تک رشته ای
- معرفی دیدگاه «منظر فرهنگی» به منزله یکی از دیدگاه های مطالعه فرهنگ اسلامی ایرانی؛
- بررسی مصادیق شاخص فرهنگی به منزله منابع شناخت ایران و ایرانی و مراتب و معانی گوناگون آنها و تفسیر آنها در بستر تاریخی و طبیعی شان؛
- جایگاه ایران و فرهنگ ایرانی در جهان و منطقه و نقش آن در تجربه زیستن در ایران؛
- به دست آوردن تصویری واحد از فرهنگ اسلامی ایرانی در طی زمان از میان رویدادها و اطلاعات روایت های متنوع و ظاهراً متناقض مربوط به آن.

سرفصل مطالب

- فرهنگ و نسبت آن با بستر تاریخی و جغرافیایی
- قلمروهای فرهنگی-تاریخی-طبیعی ایران و نسبت میان آنها
- ایران کجاست؟ ایرانی کیست؟
- جایگاه فرهنگی اسلامی ایرانی در جهان و منطقه
- تنوع فرهنگ زیست در ایران و ویژگی های عمومی و قوام بخش فرهنگی ایرانیان
- صورت ها و مصادیق فرهنگی در ایران اسلامی
- توجه به مظاهر ملموس و ناملموس فرهنگی
- توجه به معماری و شهر به منزله مکان زیست انسان
- تبیین سیر تحول معماری دوران اسلامی ایران با تکیه بر تحولات فرهنگی و اجتماعی
- بررسی و قرائت نمونه هایی از مصادیق فرهنگ ایرانی (با تأکید بر قلمروها، زیستگاه ها، شهرها، و بناها) از دوره های گوناگون
- ارتباط بین معماری و مبانی فقهی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس در این درس شامل سه مرحله است: ۱) مواجه کردن دانشجویان با مظاهر فرهنگ اسلامی ایرانی (با تأکید بر مظاهر معماری)؛ ۲) طرح پرسش‌های متنوع برای تحلیل و تفسیر مصادیق و استفاده از همراهی دانشجویان برای گستردن و ژرف کردن پرسش‌ها؛ ۳) شرح و تفسیر مظاهر به کمک پرسش‌های مطرح شده و تلاش برای یافتن معیارهایی علمی برای نقد دریافت‌ها از مظاهر فرهنگ اسلامی ایرانی (با تأکید بر معماری).
برای تقویت روحیه پرسشگری دانشجویان بهتر است مدرس از عرضه اطلاعات بدون طرح پرسش پرهیز کند. مدرس باید دانشجویان را در طرح پرسش‌های همگرا کمک کند و تلاش کند تا پرسش‌های اولیه ایشان را به کمک خودشان به پرسش‌های مفید و معنادار علمی بدل کند. به همین سبب در نخستین جلسات، مدرس هدف و پرسش‌های اصلی درس را مطرح می‌کند و تلاش می‌کند تا با عرضه مثال‌های گوناگون پرسش‌انگیز از مظاهر فرهنگ اسلامی ایرانی، دانشجویان را به پرسش ترغیب کند و آنان را در مسیر یافتن پاسخ‌های محتمل راهنمایی کرده و به کنجکاوی آنان را در اشتیاق به درک عمیق فرهنگی از تحولات برانگیزد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر
آزمون پایان نیم‌سال شامل ۴۰ درصد آزمون و ۴۰ درصد ارائه پروژه نهایی

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کتابهای معتبر در معارف و هنر اسلامی نظیر رهنمودهای امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و آثار (شهید مطهری، علامه جعفری، علامه جوادی آملی، دکتر نصر، دکتر دینانی، دکتر اعوانی، شهید آوینی و غیره)...
۲. اصانلو، حسن و رستمی‌زاده، امیرحسین (۱۳۸۸)، جستاری در تاریخ معماری و شهرسازی ایران، ناشر: سورهمهر
۳. آیت‌الله‌زاده شیرازی، باقر (به‌اهتمام) (۱۳۸۵)، مجموعه مقالات سومین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران: ۲۵-۳۰ فروردین ماه ۱۳۸۵، ارگ بم - کرمان، ناشر: رسانه پرداز - ۲۷ آذر، ۱۳۸۵.
۴. بین فیشر، ویلیام (۱۳۹۰)، تاریخ ایران کمبریج، ترجمه تیمور قادری، ج ۱، انتشارات مهتاب.
۵. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۶)، منزلت عقل در هتدسه معرفت دینی، ناشر: اسراء.
۶. زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۹۴)، روزگاران ایران (مقدمه)، ترجمه فاطمه زندی، انتشارات سخن.
۷. زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۹۲)، تاریخ مردم ایران، ج ۲، انتشارات شرکت چاپ و نشر بین الملل (وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی).
۸. شریفی، احمد حسین (۱۳۹۳)، مبانی علوم انسانی اسلامی، ناشر: انتشارات آفتاب توسعه.
۹. شهیمیرزاده، صادق ملک (۱۳۸۴)، اطلس تاریخی ایران، انتشارات سازمان نقشه برداری کشور.
۱۰. کریستوفر، الکساندر (۱۳۸۱)، معماری و راز جاودانگی، راه بی زمان ساختن، ترجمه مهرداد قیومی، انتشارات شریفی، احمد حسین (۱۳۹۵)، روش شناسی علوم انسانی اسلامی، ناشر: انتشارات آفتاب توسعه.
۱۱. کیانی، محمدیوسف (۱۳۸۹)، معماری ایران (دوره اسلامی)، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)
۱۲. کیانی، محمدیوسف (۱۳۸۹)، تاریخ هنر معماری ایران در دوره اسلامی، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)
۱۳. گلی جانی مقدم، نسرين (۱۳۸۶)، تاریخ‌شناسی معماری ایران: طرح رویکردی جدید با توجه به کاستی‌های تاریخ‌نگاری معماری ایران، ناشر: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ.
۱۴. گیرشمن، رومن (۱۳۹۵)، ایران از آغاز تا اسلام، ترجمه محمد معین، انتشارات نگاه.
۱۵. لارسون، برایان (۱۳۸۴)، طراحان چگونه می‌اندیشند، ترجمه حمید ندیمی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۶. لسترنج، گئی (۱۳۹۳)، جغرافیای تاریخی سرزمین‌های خلافت شرقی، ترجمه محمود عرفان، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
۱۷. لنگ، جان (۱۳۸۱)، آفرینش نظریه معماری، نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه علیرضا عینی‌فر، انتشارات دانشگاه تهران.

۱۸. مجمع عالی حکمت اسلامی (تهیه و تنظیم) (۱۳۹۵)، ظرفیت شناسی علوم اسلامی در تحول علوم انسانی، ناشر: انتشارات حکمت اسلامی.
۱۹. مجمع عالی حکمت اسلامی (۱۳۹۳)، علم دینی، دیدگاه ها و تحلیل ها، ناشر: انتشارات حکمت اسلامی.
۲۰. منان رئیسی، محمد (۱۳۹۵)، از معنا تا معنا پردازی در معماری اسلامی، ناشر: انتشارات قطب علمی معماری اسلامی.
۲۱. ناری قمی، مسعود (۱۳۹۴)، پارادایم های مسأله در معماری، ناشر: مؤسسه علم معمار.
۲۲. نصر، سیدحسین (۱۳۸۵)، معرفت و معنویت، انشاء الله رحمتی، ناشر: سهروردی ترجمه.
۲۳. نقره کار، عبدالحمید (۱۳۹۴)، برداشتی از حکمت اسلامی در هنر و معماری، ناشر: تاب فکر نو (و سایر تألیفات).
۲۴. نقی زاده، محمد (۱۳۸۵)، معماری و شهرسازی اسلامی (مبانی نظری)، ناشر: راهیان (و سایر تألیفات).

عنوان درس به فارسی:		سمینارهای تخصصی معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Seminars	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	نوع درس و واحد
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۱	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۱۶	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس آشنائی دانشجویان با تخصص ها و زمینه های متنوع تخصصی و حرفه ای معماری است. مطالبی که ممکن است در قالب یک درس کامل امکان ارائه را نداشته باشند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

موضوع این درس می تواند جنگی از مطالب در دروس اصلی دیگر که در این برنامه ارائه گشته (به صورت ترکیبی) و یا ترکیبی از موضوعات تخصصی همچون آشنائی با طراحی شهری، آشنائی با برنامه ریزی شهری، آشنائی با معماری منظر، آشنائی با معماری روستا و ... باشد. به عنوان مثال منتخبی از موضوعات قابل طرح در حوزه های تخصصی طراحی شهری، معماری منظر و معماری روستا ذیل ارائه می گردد:

الف- حوزه طراحی شهری

- ۱) روش، ابعاد و مراحل شناخت و تحلیل فضا.
- ۲) شهر، طراحی شهری، معماری شهر در مقیاس خرد و کلان.
- ۳) سیما، بافت و معماری شهری، عناصر سیمای شهری.
- ۴) عناصر سازنده شهری: دانه، بلوک، محله، معبر و نماهای شهری.
- ۵) عناصر تعریف کننده فضای شهری: جداره ها، کف، عناصر الحاقی، مبلمان، نور، فعالیتها و رفتارها و ...
- ۶) فضاهای پر و خالی و عوامل مؤثر بر سازماندهی کالبدی.
- ۷) معرفی و تحلیل انواع سازماندهی فضائی: سازماندهی مجموعه ای و گروهی، خطی و ...
- ۸) عوامل مؤثر بر کیفیت فضاهای شهری، وحدت، تنوع، مقیاس و مقیاس انسانی، وضوح و خوانایی، تناسبات و ...
- ۹) مجموعه های معماری؛ جداره ها و نماهای شهری.
- ۱۰) عرصه بندی فضایی، عرصه های عمومی تا خصوصی.
- ۱۱) کاربریها، عملکرد فرم کالبدی و رفتارها در فضاهای شهری.
- ۱۲) طراحی شهری و معماری پایدار، تأثیرات زیست محیطی _ بصری و فرهنگی ساختمان ها.

ب- حوزه معماری منظر

- ۱) معماری منظر چیست و معنی و محدوده آن چگونه تعریف می شود؟
- ۲) نگاهی به مبانی نظری معماری منظر: معماری منظر در محدوده پیوند دانش و هنر و انسان و طبیعت.
- ۳) آشنایی با عناصر اصلی منظر: شناخت عناصر سخت و نرم و عوامل اصلی ساختار معماری منظر.
- ۴) آشنایی با بستر و محیط و شناخت بستر و محیط به عنوان محل استقرار معماری منظر و عوامل مؤثر در هویت و کیفیت فضا.
- ۵) آشنایی با آب و گیاه و نور: آشنایی با عناصر سه گانه یاد شده به عنوان سه عنصر و عامل مهم در طراحی منظر.
- ۶) آشنایی با عرصه بندی فضای باز: شناخت مفهوم کاربری و عملکرد و اهمیت مکان گزینی در بستر طرح.

ج- حوزه معماری روستا

- ۱) کلیات در مورد روستاهای ایران و همنشینی و همسازی آنها با طبیعت و دیگر ویژگی های فرهنگی اجتماعی و معیشتی .
- ۲) شناخت علل و عوامل استقرار سکونتگاه های روستایی در پهنه جغرافیایی کشور و اثرات آن بر تراکم و پراکنش روستاها و اشکال مختلف بافت :

۱-۲- اشکال مختلف وجود آب (دریا - رودخانه - باران - قنات - چاه چشمه ...)، روشهای حفاظت و نگهداری آب (آب انبارها و یخچالها) و اثرات آن بر شکل بافت و مسکن روستایی.

۲-۲- خورشید و نحوه هماهنگی و همسازی با آن استفاده از انرژی خورشیدی برای تأمین گرمایش، سرمایش، نور و دیگر شرایط آسایش و اثرات آن بر بافت و مسکن روستایی.

۳-۲- تأثیر باد بر بافت و مسکن و نحوه استفاده و بکارگیری انرژی باد و عناصر معماری حاصل از آن در بافت و مسکن روستایی.

۳) سوانح غیر مترقبه زلزله - سیل - طوفان و روشهای حفاظت بافت و مسکن در برابر آنها.

۴) عوامل اجتماعی، فرهنگی امنیتی و اثرات آن بر نوع فعالیت‌های انسانی، استقرار و سازماندهی بافت و مسکن.

۵) عوامل اقتصادی معیشتی تولیدی و اثرات آن بر نوع فعالیت‌های انسانی، استقرار و سازماندهی بافت و مسکن.

۶) تکنولوژی مسکن روستایی در پهنه‌های جغرافیایی مختلف کشور و اثرات آن بر شکل‌گیری هویت معماری و مسکن روستایی:

۷) مسکن کوچ‌نشینان و عشایر (سیاه چادر، آلاچیق) و ویژگی‌های آن، تفاوت با مسکن دائم.

۸) آشنایی با خصوصیات و جزئیات مسکن روستایی در انطباق با محیط طبیعی و مباحث زیست محیطی و بازیافت.

د- موضوعات تخصصی دیگر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش آموزش در این کلاس به صورت دعوت از متخصصین در حوزه‌های مختلف و ارائه خلاصه‌ای از موضوعات منتخب و مرتبط با برنامه درس که توسط گروه یا آموزش دانشکده مطرح می‌گردد خواهد بود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزیابی این درس بر اساس میزان مشارکت دانشجویان در رونق بیشتر کلاس و تحقیق در حوزه‌های تخصصی مورد علاقه و تمرین یا آزمون نهائی نیمسال خواهد بود. ارزشیابی دانشجو بر مبنای شرائط کلاس متغیر خواهد بود.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

منابع این درس بسته به موضوعات مطرح در هر جلسه متغیر خواهد بود و در طول نیمسال تحصیلی ارائه می‌گردد.

عنوان درس به فارسی:		پژوهش و برنامه ریزی در معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Research and Programming in Architecture	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:		۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی
تعداد ساعت:		۴۸	۳۲+۱۶
		رساله / پایان نامه	
		اختیاری	
		نظری-عملی	
		تخصصی	
		پایه	
		نظری	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

تحقق اهداف دوره کارشناسی ارشد معماری در گرو تربیت طراح ارشدی است که توانائی هماهنگی متخصصان دیگر را نیز دارا باشد، و این توانایی نیز موکول است به:

- ۱- تسلط به امر "پژوهش در معماری" و شیوه‌های گوناگونی که معماران برای دستیابی به حقیقت موردنظر خود در رشته معماری اختیار می‌کنند؛ و
- ۲- تسلط بر "برنامه‌ریزی معماری"، به عنوان مهم‌ترین نوع پژوهش کاربردی در فرآیند طراحی معماری؛ دانشی که برای ورود به مرحله نقش مهم و اساسی دارد.

ب) مباحث یا سرفصل‌ها:

موضوع این کلاس بحث درباره دو مقوله "پژوهش" و "برنامه‌ریزی" در معماری و خلاصه‌ای از ضرورت طرح این دو موضوع خواهد بود. آنچه در جلسات درس پیش رو قرار خواهد گرفت شامل موارد زیر است:

الف- آشنایی با پژوهش در معماری

- ۱- معرفی تحقیق علمی، انواع آن، کاربرد تحقیق علمی، شرایط این نوع تحقیق و مراحل انجام آن، آشنایی با منابع مکتوب.
 - ۲- روش ارائه طرح تحقیقاتی، تعیین اهداف و سئوالات اصلی تحقیق، روش تحقیق، شناسائی منابع ارائه.
 - ۳- معرفی شیوه‌های گوناگون تحقیق در قلمرو معماری:
- تحقیق کتابخانه‌ای: روش شناسایی منابع موجود، انواع منابع مکتوب، انتخاب منابع اصلی، روش اعتبار سنجی، تعیین منابع پیوسته و وابسته، روش تهیه فیش‌های تحقیق و ...؛
 - تحقیق میدانی: انواع پژوهش میدانی، روش‌های گوناگون ثبت اطلاعات، نحوه استنتاج از اطلاعات جمع آوری شده و ...؛ تامل بیشتر در خصوص روش‌های دریافت از محیط مصنوع، تامل بیشتر در مورد روش میدانی مصاحبه و تکمیل پرسشنامه؛ و
 - تحقیق آزمایشگاهی: انواع این نوع تحقیق: کنترل کیفیت مصالح ساختمانی در فرآیند اجرای ساختمان، پیش‌بینی شرایط همنشینی طرح و بافت پیرامون از جهت ایجاد شرایط آب و هوای مطلوب و
 - ۴- معرفی روش‌های گوناگون تجزیه و تحلیل، معرفی روش‌های آماری و ...، روش‌های کنترل نتایج تحقیق، اعتبار و اطمینان علمی، روش‌های ارزیابی نتایج، تعیین نقاط قوت و ضعف تحقیق.

۵- روش ارائه تحقیق:

- شیوه نگارش، انواع تصاویر، جداول و نمودارهای کمکی؛ صفحه‌آرایی، ارجاعات، ضامم، اهمیت مقدمه و ...
- نحوه ارائه شفاهی نتایج تحقیق؛ آداب سخنرانی، چگونگی بهره‌گیری از امکانات رایانه‌ای و ...

ب- برنامه‌ریزی معماری

۱- ارائه تعاریف کلی درباره برنامه‌ریزی معماری و مباحثی که در جلسات بعد مورد توجه قرار می‌گیرد، مشکلات موجود در این خصوص در جامعه آکادمیک و حرفه‌ای ایران و جهان، آشنایی با منابع مکتوب؛

۲- آشنایی با گزارش برنامه معماری و محتویات آن (اهداف، مبانی برنامه، برنامه فضایی، ضوابط ناشی از بستر طرح و ...)

۳- جایگاه برنامه‌ریزی در فرآیند طراحی معماری (برنامه‌ریزی پیش از طراحی، برنامه‌ریزی دو مرحله‌ای و ...)

۴- فرآیند برنامه‌ریزی معماری؛ نحوه همکاری افراد ذینفع در این فرآیند؛

۵- روش ارائه برنامه معماری؛ به صورت مکتوب، و به صورت شفاهی، با اتکا به توضیحات و آشنایی‌ای که در بخش روش‌های ارائه تحقیق عرضه گردید؛

۶- بهره‌گیری از برنامه معماری در مرحله طراحی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

درس روش تحقیق در معماری واجد دو فصل خواهد بود: فصل اول به مقوله پژوهش در معماری اختصاص می‌یابد و فصل دوم به موضوع برنامه‌ریزی معماری؛ در هر فصل دانشجویان علاوه بر شنیدن سخنان مدرسان/ مدرسان مدعو، شرکت فعال در گفتگوی کلاس، به مطالعه مکتوب و اینترنتی معرفی شده توسط مدرسان می‌پردازند و نیز به صورت گروهی، موضوعی در قلمروی برنامه‌ریزی معماری را انتخاب می‌نمایند که در پروژه طراحی معماری نیمسال بعد، در دستور کار قرار می‌گیرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ارزشیابی مستمر ۳۰ درصد و آزمون میان ترم ۳۰ درصد آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. استرس، آسلم و جولیت کورین (۱۳۸۵)، اصول روش تحقیق کیفی، بیوک محمدی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۲. بازرگان، عباس (۱۳۸۵)، مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته؛ تهران: رشد.
۳. حافظ‌نیا، محمدرضا (۱۳۸۹)، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت.
۴. دلاور، علی (۱۳۸۵)، مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، تهران: رشد.
۵. سیلورمن، دیوید (۱۳۷۹)، روش تحقیق کیفی در جامعه‌شناسی، محسن ثلاثی، تهران: تیان.
۶. گال، مردیت و دیگران (۱۳۸۲)، روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، احمدرضا نصر و دیگران، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت.

7. Border, Iain and Katerina Ruedi Ray: The Dissertation, An Architecture Student's Handbook, UK, Elsevier, 2006.
8. Creswell, John W. and Vicki L Plano Clark: Designing and Conducting Mixed method Research, USA, Sage Publications, 2011.
9. Kumar, Rangit, Research methodology, A Step-By-Step Guide for Beginners, Third Edition, Sage Publication Ltd, Australia, 2011.
10. 10 – Corbin, Juliet and Anselm Strauss, Basics of Qualitative Research, 3rd Edition, Sage Publication, 2008.
11. Silverman, David, Interpreting Qualitative Data (3rd Edition), Method for Analyzing Talk, Text and Interaction, Sage Publication, London, 2006.

ب- منابع مربوط به برنامه‌ریزی در معماری

۱۲. پنیاء، ویلیام ام، و پارشال، استیون (۱۳۸۱)، مبانی برنامه‌ریزی کالبدی: تبیین روش مساله کاوی، ترجمه محمد احمدی نژاد، اصفهان: خاک.
۱۳. چری، ادیت (۱۳۸۸)، برنامه‌ریزی برای طراحی؛ از تئوری تا عمل، ترجمه شهناز پور ناصری، تهران، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.
14. Blyth, A. and Worthington, J. *Managing The Brief for Better Design*, London and New York, Span Press, 2001.
15. Cherry, E. *Programming for Design: From Theory to Practice*, Canada, John Wiley & Sons, 1998.
16. Duerk, D.P. *Architectural Programming: Information Management for Design*, New York, John Wiley & sons, 1993.

17. Evans, B.H. and Wheeler, C.H. *Emerging Techniques2: Architectural programming*, Washington, D.C. , The American Institute of Architects, 1969.
18. Hershberger, R.G. *Architectural Programming & Predesign Manager*, New York, McGraw-Hill, 1999.
19. Kempper, Alfred, M. *Architectural Handbook: Environmental Analysis, Architectural Programming, Design and Technology, and Construction*, New York, John Wiley & Sons, 1979.
20. Kumlin, R.R. *Architectural Programming: Creative Techniques for Design Professionals*, New York, McGraw-Hill, 1995.
21. Palmer, M.A. *The Architect's Guide to Facility Programming*, Washington.D.C. The America Institute of Architects, 1981.
22. Parshall, S. & Peña, W. *Problem Seeking: An Architectural Programming Primer*, John Wiley & Sons, 2001.
23. Phillips, Peter,L. *Creating the Perfect Design Brief : How to Manage Design for Strategic Advantage*, New York, Allworth Press, 2004.
24. Preiser, W. (ed.), *Facility Programming*, Stroudsburg, Pa. , Dowden, Hutchinson & Ross, 1978.
25. Editor, *Programming The Built Environment*, New York, V.N.R. , 1985.
26. Editor, *Professional Practice in Facility Programming*, New York, V.N.R. , 1993.
27. Sanoff, Henry. *Methods of Architectural Programming*, Stroudsburg, Pa. , Dowden, Hutchinson & Ross, 1977.
28. Tunstall, Gavin. *Managing The Building Design Process*, Oxford and Burlington, Butterwort- Heinemann, 2000.
29. VanDer Voordt, DJM. & Van Wegan, HBR. *Architecture in Use: An Introduction to the Programming, Design and Evaluation of Buildings*, Oxford and Burlington, Architectural Press, 20.

عنوان درس به فارسی:		برنامه دهی و روش های طراحی در معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Programming and Design Methods	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:		۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی
تعداد ساعت:		۴۸	۳۲+۱۶
		رساله / پایان نامه	
		اختیاری	
		نظری-عملی	
		تخصصی	
		پایه	
		نظری	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

توجه به ضرورت امر برنامه دهی در طراحی معماری و بهره گیری از آن در فرآیند طراحی مورد نظر این درس می باشد. همچنین با بررسی بحث روش شناسی در طراحی و بهره گیری از روش ها و ترفندهای طراحی، دانشجویان به مقوله فکر کردن در طراحی تشویق شده و از تعامل تفکر منطقی و خلاقانه در کار طراحی آگاه می گردند. مطالب این درس شامل زمینه های زیر می باشند:

- بررسی فرآیند طراحی و سیر تحول آن؛
 - آشنایی با مقوله برنامه دهی و مقایسه آن با بحث برنامه ریزی؛
 - بررسی مزایا و مراحل برنامه دهی؛ و
 - آشنایی با روش شناسی طراحی.
- از دیگر اهداف این درس از موارد زیر می توان نام برد:
- جلب توجه دانشجو به مقوله ی روند طراحی و مراحل آن؛
 - تأکید بر نقش برنامه دهی در فرایند طراحی؛ و
 - آشنایی با روش شناسی و روش های طراحی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

ضمن مروری بر نظریه های طراحی معماری و معرفی ویژگی های معماری "خوب"، موارد ذیل مورد بررسی قرار می گیرد:

۱. معرفی مراحل طراحی از حل مسئله تا طراحی؛
۲. مروری بر نظریه های حل مسئله؛ و
۳. مروری بر روش های طراحی و بکارگیری تفکر نقادانه جهت تصمیم سازی.
۴. عناوین اصلی درس:
۵. برنامه دهی معماری؛
۶. فرآیند طراحی؛
۷. حل مسئله؛
۸. تفکر در طراحی؛
۹. روش های طراحی؛
۱۰. مفهوم طراحی؛ و
۱۱. روش های تحقیق در طراحی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزیابی دانشجوی بر مبنای دقت در نحوه حضور و فعالیت دانشجو در کلاس و بر اساس پژوهش انجام شده و آزمون پایان نیمسال تحصیلی خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال شامل ۳۰ درصد و ارائه پروژه نهایی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. پنی، ویلیام ام (۱۳۸۴)، مبانی برنامه ریزی معماری: تبیین روش مسئله کاوی، ترجمه محمد احمدی نژاد، اصفهان: نشر خاک.
۲. دورک، دانا (۱۳۸۹)، برنامه دهی معماری: مدیریت اطلاعات برای طراحی، ترجمه سید امیر سعید محمودی، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. لاسیو، پل (۱۳۷۷)، تفکر ترسیمی برای معماران و طراحان، ترجمه: سعید آقایی و محمود مدنی، انتشارات هنر و معماری.
۴. لنگ، جان (۱۳۸۱)، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه: علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران.
5. Broadbent, Geoffrey, (postscript), (1988). Design in Architecture: Architecture and the Human Sciences. UK: David Fulton Publishers.
6. Lawson, Bryan, (1990). How Designers Think? The Design Process Demystified. 2nd Edition. London: Butterworth Architecture.
7. Lang, Jon, (1987). Creating Architectural Theory: The Role of the Behavioral Sciences in Environmental Design. New York: Van Nostrand Reinhold Company.
8. Laseau, Paul, (1989). Graphic Thinking for Architects and Designers. NY: Van Nostrand Reinhold.
9. Cherry, Edith, and John Petronis, (2009). Architectural Programming. www.html:file:///J:\programming\Architectural Programming Whole Building Design Guide (2010/08/20)
10. Duerk, Donna P., (1993). Architectural Programming: Information Management for Design. New York: Van Nostrand Reinhold.
11. Hershberger, Robert G., (2001). The Architect's Handbook of Professional Practice. 13th edition. New York: John Wiley and Sons.
12. Hershberger, Robert G., (1995). Architectural Programming and Pre-design Manager. New York: McGraw Hill.
13. Pena, William P., and Steven A. Parshall, (2001). Problem Seeking: An Architectural Programming Primer, 4th edition. New York: John Wiley and Sons.
14. White, Edward T. (1972). Introduction to Architectural Programming. Tucson, Ariz.: Architectural Media.

عنوان درس به فارسی:		مبانی معماری مجموعه ها	
عنوان درس به انگلیسی:		Introduction to Architectural Complexes	
دروس پیش نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۴۸	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
		رساله / پایان نامه ☐	
		۳۲+۱۶	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس آشنا نمودن دانشجویان با مجموعه‌های کلان معماری است. در این درس قرار است توانائی دانشجویان در برنامه‌ریزی و طراحی انواع مجموعه‌های معماری همچون مجموعه‌های مسکونی، آموزشی، فرهنگی، ورزشی و ... ارتقاء پیدا کند. از آنجا که درس مبانی معماری مجموعه‌ها در یک دوره تحصیلات تکمیلی و حرفه‌ای ارائه می‌گردد، توجه به هر دو بعد آشنائی با مصادیق و نمونه‌های واقعی مجموعه‌های معماری و نیز نظریه‌های برنامه‌ریزی و طراحی این گونه مجموعه‌ها در این درس مورد توجه قرار خواهند گرفت.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

در این درس سعی خواهد گردید که موضوعات مرتبط با شناخت، برنامه‌ریزی و طراحی مجموعه‌های کلان معماری به شرح زیر مورد توجه قرار گیرد:

- معرفی و جایگاه درس در برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری؛
- ارائه تعریفی کلی از مجموعه‌های معماری و بحث و گفتگو راجع به حدود و ثغور آن‌ها؛
- آشنایی و شناخت از انواع مجموعه‌های معماری؛
- نقد و تحلیل معماری مجموعه‌های کلان معماری جهت درک مسائل معماری مرتبط با آن‌ها؛
- طبقه‌بندی انواع موضوعات مهم و مرتبط با طراحی مجموعه‌های معماری؛
- آشنایی با روش‌های برنامه‌ریزی و طراحی مجموعه‌های معماری؛
- شناخت نظریه‌های مرتبط با طراحی مجموعه‌های معماری؛
- بررسی مسائل و مشکلات متلازمه در مجموعه‌های معماری؛ و
- آشنایی با مسائل فنی (بوژه تاسیسات مکانیکی و برقی و مسائل مربوط به اراضی) در مجموعه‌های معماری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش ارائه درس عمدتاً بر پایه معرفی نمونه‌ها و مصادیق مختلف مجموعه‌های معماری و نقد و تحلیل آن‌ها خواهد بود. بعلاوه حضور دانشجویان در نمونه‌های موجود این مجموعه‌ها (از طریق برگزاری جلسات بازدید) می‌تواند ایشان را با ابعاد کلان و پیچیده طراحی این مجموعه‌ها آشنا نماید. دعوت از معماران یا متخصصین باتجربه در زمینه طراحی این مجموعه‌ها می‌تواند ابعاد حرفه‌ای موضوع درس را روشن نماید. بدین ترتیب درس معماری مجموعه‌ها با انجام بخش‌های زیر ارائه خواهد شد:

- ۱- برگزاری جلسات سمیناری توسط مدرسین با ارائه نمونه‌ها و نقد و تحلیل آن‌ها با کمک دانشجویان؛
- ۲- برگزاری جلسات سمیناری توسط مدرسین میهمان در خصوص مسائل فنی، خاص یا حرفه‌ای؛
- ۳- برگزاری جلسات بازدید از نمونه‌های مجموعه‌های معماری در کشور؛
- ۴- انجام تحقیق و فعالیت تحقیق علمی توسط دانشجویان و طرح آن‌ها در کلاس. این پژوهش‌ها ممکن است مجموعه‌ای از فعالیت‌های میدانی و کتابخانه‌ای را در برگیرند؛ و
- ۵- از دیگر فعالیت‌هایی که در این درس ممکن است اتفاق بیافتد مطالعه منابع مکتوب مرتبط با موضوعات درس و نقد و تحلیل آن‌ها می‌باشد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

روش ارزیابی دانشجوی مبتنی بر حضور جدی و متعامل در جلسات درس، گزارش تحقیقاتی مرتبط با پژوهش انتخابی از وجه موضوع، نحوه پرداخت (کمی) و نوآوری و دست‌آوردهای آن (کیفی) و نیز گزارش میانی و نهائی (ارائه) و آزمون کتبی پایان نیمسال تحصیلی که دو هدف عمده ارزیابی برداشت‌های دانشجویان و بازدهی کلاس را دنبال می‌نماید خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال شامل ۳۰ درصد و ارائه پروژه نهایی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Abley, Ian and Jonathan Schwinge, ed.s, *Manmade Modular Megasrtructures, AD Profile*, No.179, Vol.76, No.1, 2006.
2. Aldous, Tony, *A Concept for Creating Mixed-Use Urban Developments on a Sustainable Scale*, Urban Village Group, 1992.
3. Allwood, John, (revised by Ted Allan and Patrick Reid) *The Great Exhibitions; 150 Years*, ECL, 2001.
4. Banham, Reyner, *Megastructure : Urban Futures of the Recent Past*, Thames and Hudson, 1976.
5. Beijing institute of Architectural Design, ed, *Olympic Architecture; Beijing 2008*, China Architecture & Building Press, Birkhauser 2008.
6. Billings, Keith H., *Master Planning for Architecture: theory and practice of designing building complexes as development frameworks*; 1993.
7. Coupland, Andy, ed, *Reclaiming the City; Mixed Use Development*, E & FN Spon, 1997.
8. Edwards, B., *University Architecture*, 2000.
9. Evidence-Based Design; for multiple building types; Hamilton, K. and Watkins, H.; Wiley, 2009.
10. Garn, A., ed, *Exit to Tomorrow; World's Fair Architecture, Design, Fashion 1933–2005*, Universe
11. Gordon, Barclay F, *Olympic Architecture; Building for Summer Games*, Wiley & Sons, 1983
12. Hartman, Hattie, *London 2012 Sustainable Design; Delivering a Games Legacy*, Wiley & Sons 2012
13. Jacobs, Jane, 'The Need for Mixed Primary Uses', in *The Death and Life of Great American Cities*, Random House, 1961.
14. Levitt, D., *The Housing Design handbook, a guide to good practice*, 2010.
15. Monk, T., *Hospital Builders*, 2004.
16. Phillips, A., *The Best in Science, Office and Business Park Design*, 1993.
17. Pitts, Adrian and Hanwen Liao, *Sustainable Olympic Design and Urban Development*, Routledge 2009.
18. The Phaidon Atlas of Contemporary Architecture, Phaidon press.
19. Van der Ley, Sabrina and Markus Richter, ed.s, *Mega-Structure Reloaded; visionary Architecture and Urban Design of the Sixties Reflected by Contemporary Artists*, Hatje Cantz, 2008.

عنوان درس به فارسی:		مدیریت و حرفه معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Practice	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒ رساله / پایان نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از برگزاری این درس آشنایی دانشجویان با فعالیت‌های حرفه‌ای مرتبط با معماری و نیز مدیریت دفاتر مهندسين مشاور معماری است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

بخش اول - مقدمه

۱- آشنایی با موضوع درس .

۲- آشنایی اجمالی با نهادهای دولتی و عمومی ذیربط با امر طراحی و ساخت و ساز بنا .

بخش دوم - اشتغال به کار فردی

۱- انواع اشتغال به کار معماران پس از فراغت از تحصیل، نحوه و میزان دخالت معماران در امر ساخت و ساز در کشور .

۲- نحوه دستیابی به مجوزهای لازم جهت اشتغال به کار فردی .

بخش سوم : شرکتهای مهندس مشاور معماری

۱- ابعاد حقوقی، تشکیلات درونی و نحوه احراز صلاحیت .

۲- انواع فعالیت‌ها و انواع پروژه‌ها در مهندس مشاور .

۳- نحوه بازاریابی، شرکت در رقابت برای ارجاع کار، برآورد هزینه و تهیه پیشنهادهای فنی و مالی، دریافت پروژه و تنظیم قرارداد و تعهدات قانونی .

بحثی در حاشیه: مسابقه معماری.

۴- تشریح فعالیت‌های تخصصی در مهندسی مشاور

۴-۱- برنامه‌ریزی کالبدی پروژه‌های معماری (برنامه‌ریزی و روشهای آن، چگونگی همکاری با کارفرما، بهره‌برداران و متخصصان در هنگام برنامه‌ریزی) .

بحثی در حاشیه: مسائل و مشکلات مربوط به زمین.

۴-۲- طراحی معماری (روشها، مراحل مختلف طراحی، ارتباط برنامه‌ریزی و طراحی، چگونگی همکاری با کارفرما، و بهره‌برداران و متخصصان در هنگام طراحی) .

۴-۳- برگزاری مناقصه، نظارت بر اجرای ساختمان، طراحی همراه با اجرای ساختمان، نقشه‌های بعد از اجرا (مستندسازی) . پ

بحثی در حاشیه: آشنایی با وظائف پیمانکاران.

بخش چهارم : مدیریت و سازمان در شرکت مهندس مشاور معماری

مدیریت در مهندس مشاور (آداب مدیریت در امور تخصصی، مدیریت مالی و اداری، کنترل و ارتقا، کیفیت، سازماندهی کار و اخلاق حرفه‌ای) .

بخش پنجم : آشنایی با موسسات مرتبط با امر طراحی و احداث بنا

۱- سازماندهی دولتی اصلی در امر سیاستگذاری و اجرا: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت عمرانی استانداری‌ها .

۲- شهرداری و شورای شهر

۱- سایر نهادها : وزارتخانه‌ها، بنیادها و بنگاه‌های معاملات املاک، اوقاف، ثبت اسناد، بانکها و ...

۲- تشکیلات صنفی، سازمان نظام مهندسی، جامعه مهندسان مشاور ایران، انجمن صنفی معماران و شهرسازان و ...

۳- نهادهای بین‌المللی (فیدیک و ...)

بخش ششم: آشنایی با قوانین، ضوابط و مقررات مربوط به طراح و احداث بناها
 آشنایی با قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، استانداردها و ضوابط مرتبط با طراحی و احداث بنا (شامل زمین، حریم ها، قانون کار، بانکها و ...).
 بحثی در حاشیه: بحثی اجمالی در باره قوانین و مقررات در کشورهای دیگر.
 جدول زیر نمونه‌ای از برنامه پیشنهادی برای ارائه درس در طول یک نیمسال تحصیلی است. بدیهی است این برنامه توسط مدرس و با توجه به شرایط در عمل اصلاح خواهد شد.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

هفته	موضوع	روش ارائه	تکلیف دانشجویان
۱	مروری بر شرح درس و اهداف آن	بحث و گفتگو	
۲	آشنایی اجمالی با دست‌اندرکاران ساخت و ساز	بازدید از ساختمان یا نمایش فیلم	شرح فیلم یا گزارش بازدید
۳	آشنایی با موسسات مرتبط با امر طراحی و احداث بنا	ارائه توسط مدرس یا مرور سایت‌های اینترنتی موسسات مرتبط	گروه‌بندی و انتخاب موضوع تحقیق
۴	اشتغال به کار فردی	ارائه توسط مدرس یا سخنران میهمان	بررسی موضوعات تحقیق
۵	فعالیت‌های تخصصی در مهندس مشاور	ارائه توسط مدرس یا سخنران میهمان بازدید از دفاتر مهندسين مشاور و پرسش و پاسخ	انجام تحقیق
۶	بازاریابی و شرکت در رقابت برای ارجاع کار		
۷	برآورد هزینه و تهیه پیشنهادهای فنی و مالی		
۸	بررسی شرح خدمات معماری		
۹	برنامه ریزی کالبدی		
۱۰	طراحی، نظارت بر اجرا و مستندسازی	بحث و گفتگو	آماده سازی سمینار
۱۱	مدیریت و سازمان در شرکت مهندس مشاور		
۱۲	آشنایی با رابطه مشاوران و پیمانکاران	بازدید از ساختمان	
۱۳	سمینار دانشجویان درباره بخش پنجم موضوع	بحث و گفتگو	
۱۴	سمینار دانشجویان درباره بخش پنجم موضوع	بحث و گفتگو	
۱۵	مقررات ملی ساختمان	ارائه توسط مدرس یا سخنران میهمان	
۱۶	سمینار دانشجویان درباره مقررات در کشورهای دیگر	بحث و گفتگو	

مباحث نظری

چهارچوب کلاس و برخی سرفصل‌ها توسط مدرس معرفی و ارائه می‌شود. ارائه بعضی مطالب کلاس نیز توسط سخنرانان مدعو، که از افراد ذیصلاح در حرفه معماری باشند، صورت می‌پذیرد. بعضی کلاسها با بازدید از دفاتر معماری یا کارگاه اجرایی ساختمان و یا دستگاه‌های دولتی و تشکلهای حرفه‌ای و یا جستجو در سایت‌های اینترنتی همراه خواهند بود. رجوع به تجربیات کشورهای دیگر در همه بخش‌ها مفید خواهد بود. مشارکت دانشجویان در ارائه مطالب نظری به رونق کلاس کمک شایانی خواهد کرد. بدین لحاظ، تهیه مطالب بعضی کلاسها توسط دانشجویان و همچنین پیشبرد کلاس به صورت بحث و گفتگو بین سخنرانان و دانشجویان در ارائه مباحث نظری این درس توصیه می‌شود.

تحقیق

تحقیق در این درس بهتر است به گونه‌ای باشد که محتوای درس را غنی‌تر سازد، یا به دانش دانشجویان در امر برنامه‌ریزی و طراحی کمک رساند و یا زمینه دانشجویان را با واقعیت‌های حرفه فراهم آورد. بحث‌هایی که در حاشیه هریک از مباحث مطرح شده‌اند موضوع خوبی برای تمرین عملی دانشجویان

محسوب می‌شوند. همچنین تمرین‌هایی که موجب شوند تا دانشجویان به محیط حرفه‌ای وارد شوند و با دست‌اندرکاران حرفه گفتگو کنند، برای آنها جالب خواهد بود. ارائه نتیجه این تحقیقات در جمع دانشجویان موجب رونق بیشتر کلاس خواهد شد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی دانشجویان شامل میزان مشارکت در کلاس، نتیجه تحقیق انجام شده توسط دانشجو، آزمون پایان نیمسال تحصیلی خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان‌ترم

آزمون پایان نیم‌سال شامل ۳۰ درصد و ارائه پروژه نهایی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران، تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۲.
۲. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، شرح خدمات مشاوره برای مطالعات کارهای ساختمانی، تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۷۰.
۳. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، آیین نامه ارجاع کار مشاوران، تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۲.
۴. وزارت مسکن و شهرسازی، دستورالعمل تشخیص صلاحیت، ظرفیت اشتغال و نحوه استفاده از مجریان ساختمان، تهران: وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۸۱.
۵. وزارت مسکن و شهرسازی، مقررات ملی ساختمان، مباحث ۱ تا ۲۲، تهران: وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۶.
۶. وزارت مسکن و شهرسازی، دستورالعمل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی و تعیین ظرفیت اشتغال به کار انبوه سازان مسکن، تهران: وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۸۲.
7. World Bank, Guidelines: Selection and Employment of Consultants by World Bank, Washington: World Bank, May 2004.
8. Knox, P. & Ozloins, P., Design Professionals and the Built Environment: An Introduction, Sussex: John Wiley & Sons, 2000.
9. Green, Ronald, The Architect's Guide to Running a Job. Butter worth – Heine mann, 1995.
10. Duffy, Francis & Les Hutton, Architectural knowledge: The Idea of a Profession, London & New York: E & FN SPPON, 1998.

عنوان درس به فارسی: مدیریت، نظارت و اجرا در معماری		عنوان درس به انگلیسی: Architectural Management, Procurement and Control	
نوع درس و واحد			
☐ نظری	☐ پایه	-	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ تخصصی	-	دروس هم نیاز:
☒ نظری-عملی	☒ اختیاری	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲+۱۶	تعداد ساعت:
		۲	۴۸

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از این درس آشنایی بیشتر دانشجویان با یکی از مهمترین مراحل شکل گیری ساختمان یعنی اجرا و یا نظارت بر اجرای آن می باشد. انتظار می رود که دانشجویان در دوره ی کارشناسی، در دروس کارگاه های ساختمانی با مسایل کارگاهی آشنایی پیدا کرده باشند. در این درس با ادامه ی این کار، دانشجویان آشنایی بیشتری با فعالیت های کارگاهی پیدا کرده تا زمینه را برای عضویت در تیم نظارت ساختمانی به عنوان گروه طراحی فراهم آورد.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

در برپایی ساختمان، کارهای متعدد و متنوعی، هر کدام در جا و مرتبه خود انجام می گیرد، که درستی و حسن اجرا، در زیبایی، دوام، کارایی و هزینه ساختمان موثر می افتد. در این درس، دانشجویان با بازدید از کارگاه های مختلف ساختمانی و یا در صورت صلاح دید مدرس مربوطه، با بازدید از یک کارگاه ساختمانی (شامل انواع فعالیت های ساختمانی) موضوعات زیر را مورد مذاقه قرار می دهند:

۱. آشنایی بیشتر با فعالیت های ساختمانی در کارگاه
۲. آشنایی بیشتر با نقش مهندسان معمار در کارگاه
۳. آشنایی با مشکلاتی که طراحی معماری نادرست برای کار اجرا در کارگاه ها فراهم می آورد
۴. آشنایی با تهیه نقشه های کارگاهی (اصطلاحاً workshop drawing)
۵. آشنایی با طراحی در کارگاه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

کلاس می تواند به صورت انفرادی و یا گروه های کوچک انجام گیرد. جلسات نخست کلاس به صورت سمیناری و آشنایی با فعالیت های ساختمانی صورت می گیرد. در جلسات بعدی با سرپرستی مدرس مربوطه، بازدید از کارگاه ها در دستور کار قرار می گیرد. پیرامون این بازدید ها، دانشجویان موظفند، گزارشات اولیه را تهیه کنند و در کلاس به صورت سمینار ارائه دهند. در این کلاس بازدیدها می تواند از یک کارگاه و یا چند کارگاه انجام گیرد. در نهایت دانشجویان موظفند گزارش کاملی از بازدید های خود مبنی بر فعالیت های صورت گرفته در کارگاه را ارائه دهند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال شامل ۳۰ درصد و ارائه پروژه نهایی ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

مبحث ۲، ۴ و ۲۲ مقررات ملی ساختمان

جانستون، جی. ای. (۱۳۹۱). مدیریت کارگاه و نگهداری مصالح و تجهیزات ساختمانی. مترجم: سام فروتنی. انتشارات روزنه.

۲. جعفری، عباس. (۱۳۷۰). نقشه برداری راه و ساختمان. انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

3. Sommer, H. (2010). Project Management for Building Constructio. Springer, Berlin.
4. Sears, S., Clough, R., Rounds, Jerald L., Segner, Robert O., (2015). Construction Project Management, Wiley.
5. Anthony, V. (2007). Construction Methods and Management, Pearson Pub, Australia.
6. Potts, Keith F., Ankan, Nil A. (2013). Construction Cost Management, 2nd Edition, Routledge, UK.
7. Hughes, W., Champion, R., and Murdoch, J. (2015). Construction Contracts: Law and management. Fifth Edition, Routledge, USA.

عنوان درس به فارسی:		سیستم های ساختمانی پیشرفته	
عنوان درس به انگلیسی:		Advanced Construction Systems	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری ☐
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	رساله / پایان نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه ■ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

هدف کلی:

پس از آشنایی دانشجویان با سیستم های ساختمانی و فرم های سازه ای مدرن با هدف درک رفتار سیستم های ساختمانی و نحوه پایداری آنها در برابر نیروهای مختلف، هدف این درس عبارت است از آشنایی با مبانی انتقال نیروها در سیستم های ساختمانی، آشنایی با روش های علمی مقایسه و انتخاب مناسب ترین سیستم ساختمانی برای یک معماری معین، آشنایی با روش های طراحی سیستم های ساختمانی از طریق تمرینات عملی و ارائه پروژه نهایی، آشنایی با روش های ساخت سیستم های ساختمانی از طریق مطالعه، بررسی و تحقیق در مورد پروژه های اجرا شده در جهان. ضمناً در این درس دانشجویان با مباحث پیشرفته در زمینه سامانه های ساختمانی مانند سازه های ساختمان های بلند، شهرهای عمودی، سیستم های ساختمانی آینده، معماری دینامیک، ساختمان های متحرک و پویایی در معماری به منظور تحقق معماری پاسخگو آشنا می شوند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

پس از معرفی سیستم های ساختمانی و فرم های سازه ای و نیز آشنایی با تکنولوژی های مدرن و روش های اجرای سیستم های ساختمانی معاصر، دانشجویان در این درس به تجزیه و تحلیل رفتار سازه ها تحت تاثیر نیروهای مختلف می پردازند و نحوه دستیابی به یک طرح صحیح را از طریق شناخت دقیق رفتار ساختمان در برابر نیروها، در یک پروژه معماری تجربه می نمایند.

مباحث درس بشرح زیر خواهد بود:

۱. بررسی تحلیلی سیستم های ساختمانی و فرم های سازه ای؛
۲. بررسی نحوه پایداری سیستم های ساختمانی در برابر نیروهای مختلف؛
۳. استفاده از فن آوری جدید در ایجاد فضای معماری مطلوب؛
۴. فلسفه تکنولوژی و تاثیر آن از دیگه ماهیت و تاثیر آن بر جوامع؛
۵. بررسی نحوه استفاده از مصالح جدید در ایجاد فرم های نوین ساختمانی؛
۶. مقایسه سیستم های مختلف ساختمانی، شناخت مزایا و محدودیت های هریک؛
۷. آشنایی با فرآیند علمی انتخاب مناسب ترین سیستم ساختمانی برای یک طرح معین؛
۸. آشنایی با انواع بارهای وارده بر ساختمان ها (بارهای مرده، زنده، زلزله، باد، بارهای دینامیکی، ...)
۹. آشنایی با روش های تحلیل تقریبی سیستم های ساختمانی و فرم های سازه ای؛
۱۰. آشنایی با مبانی طراحی سیستم های ساختمانی مختلف؛
۱۱. آشنایی با روش های طراحی و اجرای انواع سیستم های ساختمانی معاصر و مقایسه علمی آنان شامل؛
۱۲. سازه های کششی، سازه های غشایی، سازه های هوای فشرده؛
۱۳. قوس ها و سازه های با رفتار قوسی، تاق های گهواره ای، گنبدهای دو پوسته؛
۱۴. سازه های تنسگریتی (کش بستی)؛
۱۵. خرپاهای مسطح و فضایی، سازه های سه بعدی (فضا کار)؛
۱۶. گنبدهای ژئودزیک، گنبدهای مشبک، گنبدهای شولر، زایس، لاملا، ...؛
۱۷. گنبدهای کابلی - دستکی، گنبدهای معلق؛

۱۸. قاب‌های ساده مهاربندی شده، قاب‌های صلب؛
۱۹. شبکه‌های یک لایه و چندلایه؛
۲۰. پوسته‌های نازک شامل پوسته‌های استوانه‌ای، سه‌لوی (هایپار) و ...؛
۲۱. سازه‌های ورق تاشده؛
۲۲. سازه‌های ساختمان‌های بلند؛
۲۳. شهرهای عمودی؛
۲۴. مبانی نظری در معماری تکنولوژی برتر (HI-TECH)؛
۲۵. ویژگی‌های معماری تکنولوژی برتر از نظر سیستم‌های ساختمانی، مصالح و عناصر ساختمانی؛
۲۶. مقایسه عناصر ساختمانی در معماری تکنولوژی برتر از نظر مصالح، هزینه، نگهداری و کاربردهای مناسب؛
۲۷. ارزیابی نمونه‌های اجرا شده در معماری تکنولوژی برتر؛
۲۸. سیستم‌های ساختمانی آینده؛
۲۹. معماری دینامیک؛
۳۰. پویایی در معماری و ساختمان‌های متحرک؛ و
۳۱. روش‌های اجرای سازه‌های انعطاف پذیر و تحقق معماری پاسخگو.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

روش ارزیابی دانشجوی مبتنی بر حضور جدی و تعامل در جلسات درس، گزارش تحقیقاتی مرتبط با پژوهش انتخابی از وجه موضوع، نحوه پرداخت (کمی) و نوآوری و دست‌آوردهای آن (کیفی) و نیز گزارش میانی و نهائی (ارائه) و آزمون کتبی پایان نیمسال تحصیلی که دو هدف عمده ارزیابی برداشت‌های دانشجویان و بازدهی کلاس را دنبال می‌نماید خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم

آزمون پایان نیم‌سال، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بنه و لو، لئوناردو (۱۳۸۹)، "معماری در آستانه هزاره سوم"، ترجمه علی محمد سادات افسری، انتشارات نیلوفر.
۲. رایس، پیت (۱۳۸۸)، "سازه‌های شیشه‌ای"، ترجمه مهیار جاویدروزی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۳. شروه، عربعلی (۱۳۷۸)، "سازه‌های فلزی معماری"، فارست ویلسون، انتشارات دانش، تهران.
۴. گلابچی، محمود و کنایون تقی‌زاده (۱۳۹۰)، "مبانی سازه برای معماران"، مالکوم میلانیس، چاپ دوم، دانشگاه تهران.
۵. گلابچی، محمود و محمدرضا گلابچی (۱۳۹۲)، "مبانی طراحی ساختمان‌های بلند"، انتشارات دانشگاه تهران.
6. Ambrose, J., "Simplified Mechanics & Strength of Materials for Architects and Builders", Wiley; 6th edition, 2002
7. Bedford, A. M. and Fowler, W., "Engineering Mechanics - Statics and Dynamics", Prentice Hall; 4th Edition, 2004
8. Berger H, "Light Structures – Structures Of Light", Basel, Switzerland, Berkhauser, 2016
9. Butler, R.B., "Architectural Engineering Design: Structural Systems", McGraw-Hill Professional; 1 edition, 2002
10. Charleson, A., "Structure As Architecture, A source book for architects and structural engineers", Architectural Press, 2014

11. Cheng, F. H., "Statics and Strength of Materials", McGraw-Hill Science/Engineering/Math; 2nd Edition, 2016
12. James, H., "Master Structures in Architecture", Architectural Press, 1996
13. Grimshaw, N., Powell, K. & Moore, R., Structure, Space and Skin: The Work of Nicholas Grimshaw & Partners, Phaidon Press, 2014
14. Hibbeler, R. C., "Principles of Statics and Dynamics", 10th Edition, Prentice Hall, 2005
15. Kich, K.M., "Membrane Structures: The Fifth Building Material", Prestel Publishing, 2005
16. Lambe, C.G., "Advanced Level Applied Mathematics", The English University Press Limited, 2006
17. Macdonald, A.J., "Structure and Architecture", Architectural Press; 2nd edition, 2001
18. Millias, M., "Building Structures, from Concept to Design", 2nd Ed, Spon Press, 2005
19. Onouye, B. S., "Statics & Strength of Materials for Architecture and Building Construction", Prentice Hall; 2nd Edition, 2001
20. Onouye, B. S., "Statics and Strength of Materials : Foundations for Structural Design", Prentice Hall, 2004
21. Salvadori M., "Why Buildings Stand Up, The Strength of Architecture", New York, 2015
22. Sheppard, S. D. and Tongue, B. H., "Statics : Analysis and Design of Systems in Equilibrium", John Wiley & Sons, 2004
23. Slessor, C. & Linden, J., Eco-Tech: Sustainable Architecture and High Technology, W.W. Norton & Company, 2015.

عنوان درس به فارسی:		معماری همساز با اقلیم	
عنوان درس به انگلیسی:		Climatic Architecture	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒ رساله / پایان نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☒ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس بالا بردن توان دانشجویان در استفاده عملی از دانش همسازی با اقلیم در طراحی و توجه به چالش های زیست محیطی کشور است. این درس به صورت کارگاه ارائه شده و مطالب نظریه در حد مورد نیاز کاربرد آن در طرح معماری خواهد بود. این درس دو واحد و به صورت اختیاری ارائه می شود. کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد طراحی معماری، طراحی شهری، معماری و انرژی، معماری پایدار، معماری مسکن، طراحی منظر، بازسازی، مرمت و مطالعات تاریخ معماری ایران می توانند در این کلاس شرکت کنند. تعداد دانشجو در این کلاس حداقل ۸ و حداکثر ۱۵ نفر می باشد و در قالب یک ترم تحصیلی ارائه می گردد. در صورت همزمانی ارائه این درس با درس طراحی معماری، پروژه طراحی معماری می تواند به عنوان نمونه عملی برای انجام تمرینات و انتخاب موضوع کنفرانس مورد استفاده قرار گیرد.

ب) مباحث یا سرفصل ها:

۱. مرور مفاهیم کلی روش های تبادل حرارت بدن با محیط، عناصر اقلیمی، شرایط آسایش گرمایی، معیارهای آسایش گرمایی که در درس تنظیم شرایط محیطی ۱ دوره کارشناسی معماری تدریس شده است.
۲. آشنایی با معیارهای ارزیابی شرایط گرمایی فضاهای باز
۳. آشنایی با پهنه های اقلیمی و معماری ایران و ویژگی های اقلیمی و معماری بومی هر پهنه
۴. آشنایی با روش های تهیه اطلاعات اقلیمی در حد اقلیم کلان، میانی، محلی و خرد
۵. آشنایی با روش جمع بندی اطلاعات اقلیمی در قالب تقویم نیاز اقلیمی و تقویم باد
۶. آشنایی با روش های تبدیل اطلاعات اقلیمی به اصول طراحی معماری همساز با اقلیم (تجزیه و تحلیل آمار هواشناسی و استخراج اصول طراحی همساز با اقلیم)
۷. آشنایی با انرژی های تجدید پذیر و روش های استفاده از آنها به شیوه غیر فعال در طراحی معماری به منظور اصلاح شرایط گرمایی در حد اقلیم محلی (مجموع های ساختمانی) و اقلیم خرد (فضاهای باز خارج و فضاهای داخل ساختمان):
۸. گرمای خورشید شامل روش های کنترل سایه و آفتاب و جلوگیری از ایجاد سطوح همیشه سایه، انواع مختلف سایبان و روش های تولید سایه دائم و موقت؛
۹. گرمای خورشید شامل روش های کنترل میزان جذب حرارت روی سطوح مختلف و جلوگیری از بیش گرمایی، آشنایی با انواع پوسته ساختمان در کنترل شدت تابش، آشنایی با سامانه های غیر فعال خورشیدی، آشنایی با سامانه های فتوولتائیک تلفیق شده با بنا؛
۱۰. نور خورشید شامل روش های استفاده از نور روز و کنترل خیرگی، آشنایی با سامانه های پیشرفته بهره برداری از نور روز، آشنایی با انواع مختلف آتریوم در ساختمان؛
۱۱. جریان های باد شامل روش های کنترل جریان های باد موجود و روش های تولید جریان هوا برای تهویه و سرمایش، روش های کنترل سوزبادهای و بادهای مزاحم، آشنایی با میکروتوربین های تلفیق شده با بنا؛
۱۲. جرم حرارتی خاک شامل روش های استفاده از مصالح ساختمانی و جرم حرارتی زمین، روش های کنترل تبادل حرارت و پل های حرارتی، انواع عایق، جریان حرارت دوره ای و خواص مختلف مصالح در تبادل حرارت، ساختمان های در پناه خاک؛ و
۱۳. سطوح آب و فضای سبز شامل روش های استفاده از برودت تبخیری، روش های کنترل شرجی و میعان، کنترل کج باران، استفاده از بام و دیوار سبز.

اهدای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این کلاس به صورت تئوری و عملی ارائه می‌شود. نیمی از برنامه کلاس به بیان مطالب نظریه در قالب موضوعات معرفی شده در بخش اهداف درس خواهد پرداخت. نیمه دوم برنامه کلاس به انجام تمرینات عملی در زمینه کاربرد دانش نظریه در تحلیل وضعیت اقلیمی یک محل، تحلیل سایت پروژه، تعیین راهکارهای اصلی طراحی همساز با اقلیم در محل انتخابی پروژه و تحلیل معماری بومی و معماری روز آن محل اختصاص می‌یابد. انجام یک نمونه برداشت میدانی در یک معماری موجود با استفاده از تجهیزات هواشناسی و تحلیل نتایج آن می‌تواند به شناخت ملموس ویژگی‌های اقلیمی و نحوه اثر آن در کالبد معماری کمک شایانی بنماید. (انجام این بخش از کلاس به امکانات دانشکده و دسترسی به تجهیزات هواشناسی بستگی دارد و اجباری نیست).

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

مشارکت فعال در کلاس، تمرینات کارگاهی، سمینار دانشجویی، گزارش نهایی (تحلیل اقلیمی، گزارش مربوط به کنفرانس) و آزمون پایان نیمسال تحصیلی خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم‌سال، ۳۰ درصد و ارائه پروژه ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آلن، ادوارد (۱۳۷۶)، نظم معماری/کاربردهای ساختمان، ترجمه کیومرث زنده دل، تهران: نشر چکامه.
۲. احمدیان تازه محل، کاوه (۱۳۸۵)، آشنایی با اصول طراحی روشنائی، تهران: نشر طراح.
۳. بهادری نژاد، مهدی، علیرضا دهقانی (۱۳۸۷)، بادگیر شاهکار مهندسی ایران، تهران: یزدا.
۴. بیر، آن. آر. و کاترین هیگینز (۱۳۸۱)، برنامه‌ریزی محیطی برای توسعه زمین، ترجمه سید حسین بحرینی و کیوان کریمی، انتشارات دانشگاه تهران.
۵. بینگلی، کورکی (۱۳۸۸)، تهیه مطبوع برای معماران، ترجمه و تدوین رامین تابان، چاپ دوم، تهران: یزدا.
۶. حیدری، شاهین (۱۳۸۸)، معماری و روشنائی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۷. حیدری، شاهین (۱۳۹۳)، سازگاری حرارتی در معماری، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
۸. دی کی، مارک و گز براون (۱۳۸۶)، خورشید، باد، نور، طراحی اقلیمی (استراتژی‌های طراحی در معماری)، ترجمه سعید آقایی، تهران: انتشارات گنج دانش.
۹. رازجویان، محمود (۱۳۸۸)، آسایش در پناه معماری همساز با اقلیم، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۰. رازجویان، محمود (۱۳۷۹)، آسایش در پناه باد، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۱. سلطان دوست، محمدرضا (۱۳۸۹)، تاسیسات مکانیکی برای دانشجویان معماری، تهران: یزدا.
۱۲. طاهباز، منصوره، شهریانو جلیلیان (۱۳۸۷)، اصول طراحی همساز با اقلیم در ایران با رویکرد به معماری مسجد، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۳. طاهباز، منصوره (۱۳۹۲)، دانش اقلیمی طراحی معماری، چاپ اول، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۴. طاهباز، منصوره (۱۳۸۶)، طراحی سایه در فضای باز، نشریه هنرهای زیبا، پردیس هنرهای زیبا، تهران: دانشگاه تهران، شماره ۳۱، پاییز، صفحات ۲۷-۳۸.
۱۵. طاهباز، منصوره (۱۳۸۸)، روش تحلیل آمار هواشناسی برای طراحی معماری همساز با اقلیم، نشریه هنرهای زیبا، تهران: پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، شماره، تابستان، صفحات ۷۲-۶۱.
۱۶. قیابکلو، زهرا (۱۳۸۷)، مبانی فیزیک ساختمان ۱ (آکوستیک)، جهاد دانشگاهی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
۱۷. قیابکلو، زهرا (۱۳۹۱)، مبانی فیزیک ساختمان ۲ (تنظیم شرائط محیطی)، جهاد دانشگاهی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
۱۸. قیابکلو، زهرا (۱۳۹۱)، مبانی فیزیک ساختمان ۳ (روشنائی الکتریکی)، جهاد دانشگاهی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
۱۹. قیابکلو، زهرا (۱۳۹۲)، مبانی فیزیک ساختمان ۴ (سرمایش غیرفعال)، جهاد دانشگاهی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
۲۰. قیابکلو، زهرا (۱۳۹۲)، مبانی فیزیک ساختمان ۵ (نور روز)، جهاد دانشگاهی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

۲۱. کلیون، تامی (۱۳۸۹)، تهویه طبیعی در ساختمان‌ها، مفاهیم معماری، ملزومات و امکانات، ترجمه محمدرضا لیلیان، مهدیه عابدی، آرین امیرخانی و منصوره طاهباز، طحان: هله، تهران.
۲۲. کنسبرگر، ا. اچ. و دیگران (۱۳۶۸)، راهنمای طراحی اقلیمی، ترجمه مرتضی کسمایی، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، تهران.
۲۳. گاندمر، ژ. آ. گیو (۱۳۷۳)، تاثیر باد در شکل‌گیری فضاهای شهری، ترجمه فیروز جناب، مهندسین مشاور نوی، تهران.
۲۴. لکنر، نوبرت (۱۳۸۵)، گرمایش، سرمایش، روشنایی، ترجمه علی کی نژاد و رحمان آذری، دانشگاه هنر تبریز.
۲۵. مازریا، ادوارد (۱۳۸۵)، معماری خورشیدی غیرفعال، ترجمه بیژن آقازاده، سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت کشور.
۲۶. مک کارتی، بتل، بادخان (۱۳۸۱)، ملاحظات کالبدی باد در ساختمان، ترجمه محمد احمدی نژاد، اصفهان: نشر خاک.
۲۷. مور، فولر (۱۳۸۲)، سیستم‌های کنترل محیط زیست (تنظیم شرایط محیطی در ساختمان)، ترجمه علی کی نژاد و رحمان آذری، دانشگاه هنر اسلامی تبریز.
۲۸. واتسون، داند؛ لب، کنت (۱۳۷۲)، طراحی اقلیمی، اصول نظری و اجرایی کاربرد انرژی در ساختمان، ترجمه وحید قبادیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

29. Designing with Solar Power, a source book for building integrated photovoltaics (BIPV), Edied by Deo Prasad and Mark Snow, Image publishing Group Pty Ltd and Earth Scan, Australia, 2005.
30. Givoni, B., Passive and Low Energy Cooling of Buildings, Van Nostrand Reinhold, New York, 1994.
31. Givoni, B., Climate Consideration in Building and Urban Design, Van Nostrand Reinhold, New York, 1998.
32. Lam, William M. C., Sunlighting as a Formgiver for Architecture, Van Nostrand Rainhold Company., New York, 1986.
33. Moore, Fuller, Concepts and Practice of Architectural Daylighting, Van Nostrand Reinhold, New York, 1991.
34. Penwarden, A. D., A. F. E. Wise, Wind Environment around Buildings, Building Research Establishment, London, 1975.
35. Santamouris, M. (editor), Solar Thermal Technologies for Buildings (The State of the Art), James & James Ltd., London, 2003.
36. Santamouris, M. (editor), Advances in Passive Cooling, Earth Scan, London, 2007.
37. Tregenza, Peter and Michael Wilson, Daylighting, Architecture and Lighting Design, Routledge, Oxon, USA & Canada, 2011.

عنوان درس به فارسی:		رایانش طراحی	
عنوان درس به انگلیسی:		Design Computation	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒ رساله / پایان نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☒ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف این درس آشنایی با روند طراحی معماری و ساخت مدل، با استفاده از روش های جایگزین یعنی نرم افزارهای پیشرفته رایانه ای است. در کنار روند کلاسیک طراحی - استفاده از کانسپت و توسعه آن با استفاده از الزامات و ضوابط - مفاهیم ساخت دیجیتال و رایانش می تواند مولد و توسعه دهنده طراحی باشد. انتظار می رود دانشجویان در اشتراک حوزه های علوم کامپیوتر، طراحی، بیولوژی و علوم مواد تجربه پیش برد طراحی را کسب کنند. رویکردهای نوین به طراحی، کاربرست دانش هایی نظیر ریاضیات، هندسه، فیزیک و ... توسط دانشجویان باید بررسی شود. دانشجویان به طور ویژه با تکنیک های رقومی ساخت دیجیتال آشنا شوند و تاثیرات متقابل هر تکنیک در طراحی را درک کنند. دانشجویان باید تفاوت ترسیم یک طرح معماری بوسیله رایانه با «رایانش طراحی» را درک کنند؛ به این معنی که الگوریتم های رایانشی، شبیه سازی ها و محاسبات آن را در فرآیند طراحی خود به عنوان هسته اولیه طراحی و نیز بستر توسعه دهنده طرح به خدمت گیرند. دانشجویان باید بتوانند مسئله طراحی را به آیت های رقومی تبدیل کرده، برای یافتن پاسخ برای آنها از آموخته های خود استفاده کنند و بتوانند کارایی گزینه های پیشنهادی خود را آنالیز نمایند. در این درس دانشجویان با نگاهی به طراحی آشنا می شوند که برای رسیدن به طرح، فضای طراحی و تمامی گزینه های ممکن را کاوش می نماید و از ارائه طرح بدون استدلال منطقی پرهیز نمایند.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

پیشنهاد می شود به دانشجویان در حوزه های زیر درس گفتارهایی در حد آشنایی ارائه شود.

۱. مبانی و پیشینه معماری دیجیتال
۲. کاربرد علوم کامپیوتر در معماری
۳. تفکر الگوریتمیک و راه حل محور مبتنی بر ابزارهای رایانشی، الگوریتم ها و منطق های حل مسئله (معرفی منطق حل مسائل معرفی پارامترها و کامپوننت ها)، آشنایی با معماری الگوریتمی، الگوریتم نویسی در معماری، آشنایی با ساخت فرم های معماری به صورت الگوریتمی.
۴. هندسه و معماری، کاربرد ریاضیات در فرآیند طراحی
۵. شبیه سازی فیزیکی
۶. شبیه سازی فرآیندهای زیستی و کاربرد آن در معماری
۷. ABM - سامانه های گماشته محور
۸. منطقی سازی، همسان سازی، پنلنیشن
۹. سامانه های قانون محور (ال سیستم ها، نحو اشکال)
۱۰. الگوریتم های تکاملی (GP, GA, CA)
۱۱. آشنایی اجمالی با منطق های بهینه یابی
۱۲. روش های گسسته مدلسازی
۱۳. (Voxelization/Topology Optimization)
۱۴. AI/Machine Learning
۱۵. مفهوم خودسازماندهی و کاربرد آن در معماری.
۱۶. مفهوم طراحی یکپارچه - Integrated Design - ایجاد چرخه های بازخوردی در طراحی .
تکنیک های ساخت دیجیتال، آشنایی با ماشین آلات CNC، ساخت افزایشی، ساخت کاهشی.

۱۸. انجام آنالیزهای محیطی و سازه‌ای به صورت شهود و معمارانه در بستر طراحی معماری.
۱۹. معرفی پروژه ساخت اولیه، نصب و راه‌اندازی سامانه‌ها (ساخت گنبد ژئودزیک با فرکانس ۴).
۲۰. آشنایی با نرم‌افزار grasshopper و نرم‌افزارهای پیشرفته دیگر.
۲۱. منحنی‌ها (تحلیل منحنی‌ها برداشت اطلاعات) معرفی پروژه نهایی ترم (گزینه‌های پیشنهادی).

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در جلسات ابتدایی درس، آموزش‌های لازم جهت آشنایی و یادگیری نرم‌افزار، به دانشجویان ارائه داده می‌شود. چندین فیلم آموزشی نیز در این راستا برای دانشجویان پخش می‌شود. همچنین سمینارهایی در زمینه طراحی معماری و همچنین سازه در تعدادی از جلسات ارائه می‌گردد. به علت ماهیت بین‌رشته‌ای این حوزه، از پژوهشگران حوزه‌های مختلف نظیر علوم کامپیوتر، علوم انسانی، مواد و مصالح و ... جهت ارائه درس گفتار دعوت شود. در این درس گفتارها دانشجویان با حوزه‌های مختلف معماری رایانشی آشنا شده و پس از فراگیری تکنیک‌های ساخت دیجیتال به کمک رایانه، یک پروژه نهایی که به صورت الگوریتمیک و رایانشی طراحی شده را خواهند ساخت. لذا پس از آشنایی نسبی با نرم‌افزار دانشجویان در گروه‌های کوچک نفره تقسیم می‌شوند و با کار در محیط نرم‌افزار، فرم معماری مشخصی را طراحی می‌نمایند. پس از طراحی هر یک از گروه‌ها می‌بایست یک نمونه از طراحی‌های پارامتریک را بسازند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

بر اساس نحوه حضور و فعالیت دانشجویان، تحویل پروژه اولیه و نهایی و در نهایت امتحان کتبی پایان نیمسال. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم
آزمون پایان نیم‌سال، ۳۰ درصد و ارائه پروژه ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. گلابچی، م.، اندجی گرمارودی، ع.، باستانی، ح. (۱۳۹۰)، معماری دیجیتال (نسخه اول). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. گلابچی، محمود، خرسند نیکو، مرتضی (۱۳۹۳)، معماری بایونیک، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، تهران.
3. Mitchell, William J. *The Logic of Architecture. Design, Computation and Cognition*. Cambridge, MA: MIT Press, 1990, pp. 131-181. ISBN: 0262631164
4. Nagakura, T. "Shape Recognition and Transformation." In *The Electronic Design Studio*. Edited by Malcolm McCullough, William J. Mitchell, and Patrick Purcell. Cambridge, MA: MIT Press, September 10, 1990, pp. 149-170. ISBN: 0262132540.
5. Sutherland, I. "Structure in Drawings and the Hidden-Surface Problem." Chapter 7 in *Reflections on Computer Aids to Design and Architecture*. Edited by N. Negroponte. New York, NY: Petrocelli, 1975. ISBN: 0884053059.
6. Sass, Larry. "Materializing Design: The Implications of Rapid Prototyping in Digital Design." *Design Studies* 27, no. 3 (May 2006).
7. Terzidis, Kostas; "Algorithmic Architecture" Architectural Press, 2006
8. Menges, A., Knippers, J., Parascho, S., Dörstelmann, M., & Prado, M. (2014). Modular Fibrous Morphologies: Computational Design, Simulation and Fabrication of Differentiated Fibre Composite Building Components. *Advances in Architectural Geometry*.
9. Frazer, J. (1995). *an Evolutionary Architecture*. London: Architecture Association.
10. Sims, Karl. "Artificial Evolution for Computer Graphics." *Computer Graphics* 25, no. 4 (July 1991).
11. Wamoto, L. (2009). Digital fabrications: Architectural and material techniques. New York: Princeton Architectural Press.
12. Sheil, B., & Glynn, R. (2011). *Fabricate: Making digital architecture*. Toronto: Riverside Architectural Press.
13. Aish, R. "First Build your Tools", in PETERS, B. & PETERS, T. (eds.) *inside Smartgeometry: Expanding the Possibilities of Computational Design*, Chichester, UK: Wiley. 2013

14. Llach, D. "Algorithmic Tectonics: How Cold War Era Research Shape our Imagination of Design" in Computation Works: The Building of Algorithmic Thought, John Wiley & Sons, 2013.

عنوان درس به فارسی:		هنر طراحی جزئیات	
عنوان درس به انگلیسی:		The Art of Detail Design	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐	
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒ رساله / پایان نامه ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☒ آزمایشگاه ☒ سمینار ☐ کارگاه ☒ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف نهایی از این درس بالا بردن سطح تلقی دانشجویان از معنای "یک پروژه تمام شده" است. برای نیل به این هدف لازم است معنای "طراحی معماری" از معنای متداول و محدود خود ارتقاء یابد و به جایگاه واقعی خود برسد؛ به این منظور لازم است طراحی اجزاء معماری نیز به عنوان رکن مهم طراحی معماری در نظر گرفته شود. بنابراین هدف عملی این درس آشنایی دانشجویان با نحوه مواجهه با طراحی جزئیات و اجزاء معماری خواهد بود.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

با توجه به هدف درس، موضوع کلاس حول سه محور اصلی تعریف می شود:

- فهم ماهیت و رفتار مواد و مصالح

- فهم ماهیت اجزاء معماری و ظرائف همنشینی مواد در کنار یکدیگر

- نحوه مواجهه طراحانه با اجزاء معماری

سه محور فوق به شکل تعاملی بر یکدیگر تأثیر می گذارند و فرایند طراحی یک جزء در بنا را شکل می دهند.

محور اول: فهم ماهیت اجزاء معماری به عنوان مسائل طراحی

بطور متداول معماران پروژه های خود را در قالب "نقشه های فاز دو" به مجری تحویل می دهند. در این مجموعه نقشه معمولاً برای معرفی نحوه تمام کردن (finishing) کار، تنها به جدول نازک کاری اکتفا می شود و در موارد بسیار استثنایی تعدادی نقشه تحت عنوان جزئیات اختصاصی پروژه تهیه می شود. اما این برخورد با کار معماری در واقع به معنای ناتمام رها کردن پروژه و محول کردن یکی از مهمترین مراحل تصمیم گیری طراحی به مجری یا تکنسین های اجرا است. چون در نقشه های فاز دوی متداول، معمولاً جزئیات به نحوی که همه اجزاء ساختمان تا مرحله نهایی واقعاً و دقیقاً قابل ساخت باشد ارائه نمی شود؛ و همواره نکات مبهمی در اجرا وجود دارد که تکنسین اجرا در پای کار درباره آن تصمیم می گیرد. در این روند متداول معمولاً به دو علت طراحی جزئیات انجام نمی شود: علت نخست این است که معمولاً معماران طراحی جزئیات دقیق اجرایی و تمام ظرائف پروژه برای تمام کردن کار را جزو تعهدات خود نمی شمارند و علت دوم نیز غالباً کم بودن دانش معماران در طراحی جزئیات است؛ که سبب می شود در واقع کار از دست معمار به صورت ناتمام خارج شود و مجری یا تکنسین های اجرایی کار را تمام کنند. اما واقعیت این است که سطوح نهایی و اتصالات و همنشینی مصالح در کنار یکدیگر است که چهره نهایی کار را بوجود می آورد. و این چهره نهایی کار عمر و ماندگاری بنا را تعریف می کند، زیبایی و نمود مؤثر بر روان استفاده کنندگان را بوجود می آورد؛ و اعتبار و ارزش کار را به نحو قابل ملاحظه ای تحت تأثیر قرار می دهد.

پس فهم اجزاء معماری به عنوان پروژه های مستقل و مهمی که هر یک در خور صرف وقت برای طراحی زیبا و دقیق هستند؛ از جمله توانایی های مورد انتظار از یک معمار است و البته این مطلب نیازمند آن است که الزامات طراحی اجزا را بشناسیم. پس هدف این درس، بالا بردن سطح تلقی معمار از طراحی یک پروژه "تمام طراحی شده" به معنای واقعی است؛ از این رو به ملزومات این هدف می پردازد.

محور دوم: شناخت و فهم ماهیت، رفتار و اخلاق مواد و مصالح (متریال)

مواد و مصالح تمام کننده پروژه معماری، چهره نهایی کار را شکل می دهند؛ ازین رو شناخت و فهم و درک ظرائف کار با آنها در این درس اهمیت ویژه ای دارد. در واقع فهم عمیق ماده دست طراح را برای طراحی می گشاید، و امکانات گسترده تری برای طراحی به او می بخشد (مثلاً شناخت تفاوت فراوری های مختلف بریک ماده از جمله امکانات مهم طراحی است).

البته آشنایی با مواد و مصالح ساختمانی در درسی با همین عنوان در دوره کارشناسی معماری ارائه می‌شود، اما رویکرد درس "هنر طراحی جزئیات" به متریال متفاوت است. در واقع این رویکرد، رویکردی با محوریت طراحی است؛ یعنی ما با داشتن مسأله و به منظور طراحی اجزاء معماری به سراغ مواد و مصالح متناسب با آن مسأله می‌رویم. از این رو در این درس وجوه دیگری علاوه بر ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی مواد و مصالح برای طراح اهمیت می‌یابد (به عنوان مثال در این درس به ویژگیهایی از قبیل سبکی و سنگینی، نرمی و سختی، شکل پذیری، شکنندگی، قابلیت ظرافت یافتن، رنگ، طرح، برشو قرار گیری مواد و مصالح توجه ویژه خواهد شد).

محور سوم: نحوه مواجهه طراحانه با اجزاء معماری

چنانکه ذکر شد طراحی اجزاء معماری بخشی مهم از فرایند طراحانه است که اعتبار و اهمیت کل طراحی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این بخش مهم از طراحی، مرحله ای است که معمار با تجربه و دانش خود از رفتارها و اخلاق و ماهیت مواد و متریال؛ و نحوه همنشینی آنها با یکدیگر، اجزاء معماری را طراحی می‌کند. این مرحله از طراحی نیز مانند جزئی که حاوی خصوصیات کل است، تمام ویژگیهای یک مسأله طراحی را دارد، اما باید نحوه مواجهه با این نوع مسائل را به نحو خاص آموخت.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به اینکه همراهی دانشجویان با این درس منوط به ایجاد سؤال برای ایشان است؛ پس از بیان کلیات و موضوع درس در جلسات نخست، هر جلسه با بررسی یک یا چند مورد از اجزاء معماری در پروژه‌های مختلف آغاز می‌شود. مورد طرح شده در واقع ضمن درگیر کردن دانشجویان با بحث، فتح بابی برای طرح ملزومات و مطالب وابسته به آن خواهد بود.

بنابراین ارائه درس بیشتر بر اساس مطرح نمودن نمونه‌های اجرا شده جزئیات و اجزاء معماری و توضیحات مدرس حول آن مورد خواهد بود. البته مطالب کلاس با گفتگو و مشارکت ایشان مطرح خواهد شد. نمایش پاورپوینت یا اسلاید از نمونه‌های مواد و مصالح، نمونه‌های جزئیات اجرا شده و بحث و گفتگو بر محور تصاویر و نقشه‌ها شیوه اصلی کلاس خواهد بود. در تعدادی از جلسات از متخصصین و کارشناسان اجرایی دعوت به عمل خواهد آمد تا درباره رفتارها، ظرائف و نکته‌های کار با مصالح (مثلاً چوب یا سنگ) با دانشجویان سخن بگویند و دو یا سه جلسه به بازدید از کارگاه و توضیحات مدرس درباره نمونه‌های واقعی و مسائل اجرایی اختصاص خواهد یافت.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی نهایی حاصل مشارکت دانشجو در کلاس، انجام تمرین‌های سپرده شده و آزمون پایان نیمسال تحصیلی است. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم‌سال، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

از آنجا که این درس بیشتر بر اساس انتقال تجربیات حرفه‌ای مدرس به دانشجویان طراحی شده است، تعداد محدودی منابع مکتوبتها برای مطالعه بیشتر دانشجویان معرفی می‌گردد:

- کتاب معماری اجزاء، محمدرضا نیکبخت، انتشارات پرهام نقش.
- نشریه Detail
- سری کتابهای موضوعی منتشر شده با عنوان In Detail نوشته Christian Skittish

- <http://soa.utexas.edu/matlab/search/index>

- <http://www.detail.de>

عنوان درس به فارسی:		مباحث تخصصی اجرایی در معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Technical and Professional Issues in Architecture	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☐		-	
تخصصی ☐ عملی ☐		-	
اختیاری ☒ نظری-عملی ☒		۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	۲
رساله / پایان نامه ☐		۳۲+۱۶	۴۸
تعداد واحد:		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه ■ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف از این درس آشنایی بیشتر دانشجویان با مسائل و مطالبی است که به ساخت بنا منجر میشود. این مطالب را میتوان به دو بخش تقسیم کرد. بخش اول مطالب و مواردی است که به جنبه های فنی و ابنیه، اسناد، مدارک و نقشه های اجرایی بنا ختم می شوند و باید به گونه ای تهیه شوند که کفایت، صحت، و وضوح لازم را برای اجرا داشته باشند. بخش دوم اطلاعات، آگاهی ها و آشنایی با تجاربی است که مسائل مربوط به شروع، ساخت و تحویل بنا را توضیح میدهد.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

بخش اول محتوای درس به کم و کیف نقشه های اجرایی از نظر محتوا، مقیاس، اعم از نقشه های اصلی یا نقشه های جزئیات می پردازد، همچنین به برآورد اوزان و مقادیر، حتی در مواردی به بهای آحاد کار اشاره دارد. در دوره کارشناسی تا حدودی به این موضوعات پرداخته شده لیکن در دوره کارشناسی ارشد به تعالی این اطلاعات که در اجرای بنا لازم است می پردازد. زمینه دومی که در بخش اول موضوعات درس جای دارد، آشنایی با لزوم هماهنگی بین نقشه های معماری، سازه و تأسیسات و سیویل بنا می باشد که بویژه در اجرا، بحث قابل ملاحظه و مهمی بوده و در این مقطع از درس، اهمیت آن توضیح داده شده و نحوه انجام هماهنگی ها ارائه خواهد شد.

در بخش دوم موضوع درس دانشجویان با نحوه تنظیم قراردادهای، نظیر قرارداد طراحی با کارفرما و غیره آشنا شده و همچنین کیفیت اسناد و مدارک و گزارشات مراحل مختلف اجرا و روش های واگذاری کار جهت شناخت به سازندگان جزء برای آنها توضیح داده میشود. زمینه دومی که در این بخش مورد توجه قرار میگیرد، آشنایی با مسئولیت و شرح فعالیت فارغ التحصیلانی است که در زمینه های ساخت تمایل به فعالیت دارند و در پست عضو دفتر اجرایی یا طراحی کارگاه ساختمانی و یا سرپرست و مدیر کارگاه فعالیت خواهند نمود. زمینه سوم که میتواند آینده حرفه ای فارغ التحصیل معماری باشد حضور در دستگاه نظارت و داشتن سمتی چون ناظر مقیم و سرپرست دستگاه نظارت و آشنایی با وظایفی نظیر آشنایی با آزمایشات مصالح و ساخت تهیه شده در کارگاه تنظیم صورت مجالس در دستور کارها و غیره می باشد.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در روش اجرای درس همزمان با برگزاری کلاس توسط مدرس دانشجویان بصورت گروهی در بخشهایی تقسیم و با انتخاب عناوینی از موضوعات درس آنها را به تفصیل برده و با ذکر نمونه هایی آنها بصورت سمیناری ارائه می دهند. همچنین دانشجویان می توانند روشهای نوین ساخت و تأثیر آن در طراحی و اجرای بنا را با ذکر نمونه هایی بصورت سمیناری ارائه دهند. بازدید از کارگاههای ساختمانی و دعوت از مدعوین مطلع در زمینه اجرا و غیره از موارد دیگر اجرای درس می باشد. از دانشجویان خواسته خواهد شد تا مطالب مطروحه در کلاس ها و سخنرانی های مدرسین مدعو و بازدید از کارگاه را یادداشت برداری و جزوه مناسبی تهیه نمایند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- حضور موثر و منظم در کلاس
- گزارش و جزوه تهیه شده از برداشت های کلاس ها و بازدیدها
- انجام آزمون کتبی از مطالب گفته شده در کلاسها و بازدیدها

سمینارهای برگزار شده توسط دانشجویان

پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال ، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. نشریات و دستورالعمل های سازمان برنامه ریزی و مدیریت
۲. محتوای شرایط عمومی پیمان های ساخت
۳. کتب و نشریات و جزوات سازمان نظام مهندسی ساختمان
۴. کتب و نشریات مقررات ملی ساختمان

عنوان درس به فارسی:		علوم رفتاری در طراحی محیط	
عنوان درس به انگلیسی:		Behavior Science in Environmental Design	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟ ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

۱. کسب دانش لازم برای درک عوامل موثر در روابط متقابل انسان و محیط و تعامل مردم در محیط
۲. افزایش توان تحلیل روانشناختی طراحان برای ایجاد آگاهی بیشتر نسبت به طراحی محیط

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. برای نیل به اهداف فوق زمینه های زیر دنبال خواهد شد
۱. علوم رفتاری و مبانی نظری طراحی محیط؛
۲. مفاهیم بنیادین محیط و رفتار انسان؛
۳. الگوهای فعالیت و تعامل اجتماعی در محیط؛
۴. شناخت ارزش های زیباشناختی و تاثیر آن در شکل گیری محیط.
- عناوین اصلی دروس عبارتند از:
۵. رابطه علوم رفتاری با برنامه ریزی و طراحی محیط؛
۶. شناخت ماهیت محیط، فرآیندهای بنیادین رفتار انسان و رابطه محیط و رفتار انسان؛
۷. الگوهای فعالیت و محیط ساخته شده، مفهوم قرارگاه رفتاری؛
۸. انسان سنجی و مهندسی عوامل انسانی؛
۹. نقشه های شناختی و رفتار فضایی؛
۱۰. نظریه همجواری: خلوت، قلمروپایی، فضای شخصی؛
۱۱. ایمنی و امنیت در محیط؛
۱۲. نهادهای اجتماعی و الگوهای سکونت؛
۱۳. ارزش های زیبایی شناختی محیط.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ارزشیابی مستمر ۵۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

فهرست منابع پیشنهادی:

۱. به یکی از روش های رایج منبع نویسی باشد) شاهچراغی، آزاده و بندرآباد، علیرضا (۱۳۹۴)، محاط در محیط: کاربرد روانشناسی محیطی در معماری و شهرسازی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی سازمان تهران.
۲. گروتز، یورگ (۱۳۸۵)، زیبایی شناسی در معماری، ترجمه جهانشاه پاکزاد و عبدالرضا همایون، چاپ دوم، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۳. لاسون، برایان (۱۳۹۵)، زبان فضا، (چاپ دوم)، ترجمه علیرضا عینی فر، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. لنگ، جان (۱۳۸۸)، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه علیرضا عینی فر، چاپ چهارم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۵. مرتضوی، شهرناز (۱۳۸۱)، روانشناسی محیط، نگارش دوم، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۶. هال، ادوارد (۱۳۷۶)، بعد پنهان، ترجمه منوچهر طبیبیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
7. Lawson, Bvayan (2001), The Language of Space, Oxford: Architectural Press.
8. Porteous, j, Douglas (1977), Environment and Behavior: Planning and Everyday Urban Life, Mass.: Addison-Wesley.

عنوان درس به فارسی:		فرآیند طراحی معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Design Process in Architecture	
دروس پیش نیاز:		–	
دروس هم نیاز:		–	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	
تعداد ساعت:	۴۸	۳۲+۱۶	
		نوع درس و واحد	
		پایه ☐ نظری ☐	
		تخصصی ☐ عملی ☐	
		اختیاری ☒ نظری-عملی ☒	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف این درس ایجاد نوعی فراشناخت نسبت به فرایند و سازوکارهای طراحی، به ویژه ایده پردازی، است. این بدان معنی است که دانشجو از رهگذر آشنایی با نظریات و شیوه های گوناگون طراحی که تابعی از متغیرهایی نظیر طبیعت موضوع طرح، سبک و سلیقه اندیشیدن طراح و شرایط حاکم بر زمان و مکان طراحی است، به گونه ای به خودآگاهی و قدرت ارزیابی عادات و روش های مألوف خویش در طراحی دست می یابد. دست یابی به چنین خودآگاهی، وی را قادر خواهد ساخت که با نظارت مستمر بر خویش، در مسیر ایده پردازی و طراحی، پیوسته به سمت افزایش صحت و دقت و کارآمدی روش های خاص خود پیش رود.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. موضوع شناسی درس، بحث گروهی در باب ضرورت و فایده این مبحث، دامنه مباحث و سرفصل های درس، معرفی برخی منابع مکتوب و غیر مکتوب، توجیه دانشجویان در مورد موضوع و نحوه انجام سمینارهای طول نیم سال تحصیلی؛
۲. لزوم نظریه پردازی در باره فرایند طراحی؛
۳. گزارش مختصری از مدل های فرایند طراحی در سیر ادبیات طراحی پژوهی؛
۴. طبیعت و سازوکارهای مسأله گشایی، خلاقیت، و ایده پردازی طراحی؛
۵. سبک های شناختی و شیوه های اندیشه طراحی؛
۶. معرفی منابع مکتوب و اینترنتی و بحث گروهی پیرامون مطالب ارائه شده؛
۷. تحلیل بیانیه های طراحی دانشجویان از طرح های کوتاه انجام شده در کلاس یا طرح های دیگر آنان؛
۸. تحلیل آثار معماری با هدف کشف فرایند اندیشه طراحان؛ و
۹. موردپژوهی و ارائه گزارش از فرایند ایده پردازی معماران حرفه ای در قالب سمینارهای دانشجویان.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در این درس علاوه بر طرح مباحث نظری که بصورت سخنرانی و سمینار همراه با بحث گروهی ارائه می شود، از شیوه های زیر نیز به تشخیص مدرس سود جسته خواهد شد:

- دانشجویان بصورت انفرادی یا گروهی، از طریق انجام مصاحبه با طراحان حرفه ای و گردآوری مستندات مراحل طراحی آنان، چند و چون فرایند ایده پردازی در یکی از کارهای آنان را مورد مطالعه و تحلیل قرار می دهند و نتایج کار خود را بصورت سمینار در کلاس ارائه داده به بحث می گذارند. ارائه هر سمینار لازم است حتی المقدور با حضور و مشارکت خود طراح برگزار گردد.
 - منابع مکتوب در حوزه مباحث درس، توسط دانشجویان بصورت سمینار به کلاس ارائه و معرفی می گردد.
- در کلیه جلسات کلاس، بحث و گفتگوی جمعی از ارکان درس خواهد بود و لذا مشارکت فعال تک تک دانشجویان در پیشبرد درس ضرورت دارد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشهادی):

میزان مشارکت در گفتگوهای کلاس در طول نیم سال تحصیلی، کیفیت ارائه سمینارها و آزمون پایان نیمسال تحصیلی. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به

زیر می باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان‌ترم آزمون پایان نیم‌سال، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آنتونیادس، آنتونی (۱۳۸۱)، بوطیقای معماری، آفرینش در معماری، ترجمه احمد رضا آی، انتشارات سروش.
۲. ادیبی، علی اصغر (۱۳۸۷)، تکه انگاری فرآیندی در طراحی معماری، انتشارات دانشگاه تهران.
۳. الکساندر، کریستوفر (۱۳۸۴)، یادداشت‌هایی بر ترکیب فرم، ترجمه سعید زرین مهر، انتشارات روزنه.
۴. انصاری، حمیدرضا (۱۳۸۸)، مولدها و پردازشگرها در فرایند طراحی، هنرهای زیبا، معماری و شهرسازی، شماره ۳۹.
۵. براون، مایکل (۱۳۹۶)، تفکر معمارانه، فرآیند طراحی و چشم خیال اندیش، ترجمه سعید حقیر، انتشارات فکر نو.
۶. شریف، حمیدرضا و ندیمی، حمید (۱۳۹۲)، تعامل بین ایده یابی و پردازش ایده در تفکر طراحی معماری، صفه، شماره ۶۲.
۷. کراس، نایجل، (۱۳۹۵)، راه طراحانه دانستن، ترجمه حمیدرضا شریف، انتشارات دانشگاه شیراز.
۸. کلامی، مریم و ندیمی، حمید (۱۳۹۳)، تأملی بر نقش دانش شخصی از موقعیت طراحی در شکل‌گیری مولدهای اولیه طراحی، صفه، ۶۴.
۹. لاسون، برایان (۱۳۸۴)، طراحان چگونه می‌اندیشند، ابهام‌زدایی از فرایند طراحی، ترجمه حمید ندیمی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
۱۰. لنگ، جان (۱۳۸۱)، آفرینش نظریه معماری، نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه علیرضا عینی‌فر، انتشارات دانشگاه تهران.
۱۱. ندیمی، حمید (۱۳۷۸) جستاری در فرایند طراحی، صفه، شماره ۲۹.
۱۲. ندیمی، حمید و شریعت‌راد، فرهاد (۱۳۹۱)، منابع ایده‌پردازی معماری، جستاری در فرایند ایده‌پردازی چند معمار از جامعه حرفه‌ای کشور، هنرهای زیبا، معماری و شهرسازی، سال ۱۷، شماره ۲.
13. ABEL, C.(1988): "Analogical Models in Architecture and Urban Design", METU JFA,8(2), 161-187.
14. ALEXANDER, C. (1964): Notes on the Synthesis of Form, Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press.
15. ANTONIADES, A.C. (1990): Poetics of Architecture, Theory of Design, Van Nostrand Reinhold, New York
16. ARCHER, L.B. (1963-1964): "Systematic Method for Designers", Design; part one(172, 46-49), part two(174, 70-73), part three(176, 52-57), part four(179, 68-72), part five(181, 50-52), part six(185, 60-63), part seven(188, 56-59).
17. ARCHER, L.B. (1979): "The Three Rs", Design Studies, 1(1), 17-18.
18. BROADBENT, G.(1979): "The Development of Design Methods - A Review", Design Methods and Theories, 13(1), 41-45.
19. BROADBENT, G. (1988): Design in Architecture, David Fulton Publishers, London.
20. CROSS, N. (1981a): "Design Methods and Learning Methods", in Jacques, R. and Powell, J.A. (eds.); Design: Science: Method, IPC Business Press Ltd., England.
21. CROSS, N. (1981b): "Design Method and Scientific Method", in Jacques, R. and Powell, J.A. (eds.); Design: Science: Method, IPC Business Press Ltd., England.
22. CROSS, N. (2006): Designerly Ways of Knowing, Springer, London.
23. DARKE, J. (1978): "The Primary Generator and the Design Process", Proceedings of EDRA 9, Washington.
24. DORST, K. (2007): Understanding Design; 175 Reflections on Being a Designer.
25. GERO, J.S. & Mc NEILL, T. (1998): "An Approach to the Analysis of Design Protocols", Design Studies, 19(1), 21-61
26. HILLIER, B., MUSGROVE, J., & O'SULLIVAN, P.(1972): "Knowledge and Design", Edra-3 Proc., Third Annual Conf., Dowden, Hutchinson.
27. HUBKA, T. (1979): "Just Folks Designing", JAE, 32 (3), 27 - 29.

عنوان درس به فارسی:		نقد آثار معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Architectural Criticism	
دروس پیش نیاز:		–	
دروس هم نیاز:		–	
تعداد واحد:	۲	۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی	۳۲+۱۶
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان نامه	اختیاری ■ نظری-عملی ■

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

کارشناسان ارشد معماری نیاز جدی به کسب هویت و روش شخصی در مدیریت اندیشه طراحی دارند. "نقد آثار معماری" با هدف تمرین و تثبیت این کیفیت در شخصیت حرفه‌ای دانشجویان تدوین شده است. به همین سبب، توان تحلیل آثار معماری و مدیریت اطلاعاتی که به شیوه نقد عملی بدست می‌آید هدف آموزش درس "نقد آثار معماری" است. در جغرافیای موضوعی حرفه معماری، این روش تحلیل یکی از شیوه‌های اتصال "عمل" به "نظر" معماری است. هدف دیگر آن است که در سایه نقد آثار معماران حرفه‌ای، دانشجویان همین مسیر تحلیل را بر روی آثار دوران تحصیل پیشین و فعلی خود نیز طی کنند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. نقد عناصر منفرد و اجزای معماری؛
۲. تحلیل متون نقد آثار معماری به قلم کارشناسان دیگر؛
۳. نقد آثار کامل از طریق مدارک فنی؛
۴. تحلیل آثار دانشجویی؛
۵. بازدید از آثار ارزشمند معماری و نقد در محل؛
۶. تحلیل آثار معماران حرفه‌ای (گاهی با حضور خالق اثر یا مهمانان مطلع)؛ و
۷. گفتگو درباره آداب نقد در دیگر هنرها با حضور متخصصین مربوط

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در گام نخست توجه به این مطلب که دروس نظری معماری در بسیاری از محیط‌های آکادمیک امروزی به شیوه تلفیقی آموزشی/پژوهشی ارائه می‌شوند بسیار مهم است. پیرو همین الگو، در تقویم آموزشی درس "نقد آثار معماری" نیز جلسات آموزش سهم کوچکی را به خود اختصاص داده است و بخش عمده زمان دوره صرف بررسی و نقد مطالعات و پژوهش‌های دانشجویان در جلسات گروهی خواهد شد. به همین سبب نقد تکالیف طراحی در دوره کارشناسی و همچنین طرح جاری کارشناسی ارشد طراحی معماری از تکالیف و مبنای ارزیابی این درس خواهد بود. البته در زمان مقتضی، جلسات محدود آموزشی نیز با هدف معرفی ابزارهای فکری مربوط به این موضوع، توسط مدرسین و یا متخصصین مدعو ارائه خواهد شد. تحلیل متونی که مضمون آنها نقد آثار معماریست نیز بخشی از همین تدبیر آموزشی است. همچنین با مراجعه به سابقه نقد در دیگر حوزه‌های فکری نزدیک به معماری، پژوهشی تطبیقی میان شیوه‌ها و دستاوردهای نقد در این زمینه‌های نظری مشابه اتفاق می‌افتد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزشیابی دانشجویان بر مبنای مشارکت فعال در کلاس و پژوهش‌های انجام شده در طول نیمسال تحصیلی، گزارش نقد آثار معماری ارائه شده در پایان نیمسال تحصیلی و آزمون پایان نیمسال تحصیلی خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیمسال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم

آزمون پایان نیمسال، ۳۰ درصد و ارائه پروژه ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بارت، رولان، نقد تفسیری و نقد دانشگاهی، نقد تفسیری، ترجمه محمدنقی غیائی، تهران: بزرگمهر، بی تا.
۲. آرنه‌ایم، رودولف (۱۳۸۶)، پویه‌شناسی صور معماری، ترجمه مهرداد قیومی بیدهندی، تهران: سمت و فرهنگستان هنر.
۳. حقیر، سعید و کامل نیا، حامد (۱۳۹۴) نظریه مدرنیته در معماری، انتشارات دانشگاه تهران.
۴. خوئی، حمیدرضا، مقدماتی در باب نقد آثار معماری و شیوه‌های آن در دوره جدید، پژوهشنامه فرهنگستان هنر (دو ماهنامه)، سال اول، شماره دوم، (فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۶).
۵. خوئی، حمیدرضا (۱۳۸۴)، نقد آثار معماری در کارگاه معماری، در: مجموعه مقالات دومین همایش آموزش معماری- بررسی چالش‌ها، جستجوی راه کارها، تهران: دانشکده هنرهای زیبا: نگاه امروز.
۶. خوئی، حمیدرضا، صور نقد معماری در کتاب معماری و اندیشه نقادانه، خیال- فصلنامه فرهنگستان هنر، ۳، (پاییز ۱۳۸۱).
۷. زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۷۳)، نقد ادبی- جستجو در اصول و روش‌ها و مباحث نقادی با بررسی در تاریخ نقد و نقادان، تهران: امیرکبیر.
۸. کالینز، پیتر (۱۳۷۵)، تاریخ تئوری معماری- دگرگونی آرمان‌ها در معماری مدرن، ترجمه حسین حسن پور، تهران: قطره.
۹. مهندسین مشاور نقش (۱۳۸۶)، نقد آثاری از معماری معاصر ایران، تهران: وزارت مسکن و شهرسازی، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.
۱۰. نوایی، کامییز، ادب را از فیلیپ جانسون بیاموزیم، آبادی- فصلنامه مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، ۳۴ و ۳۵، (پاییز و زمستان ۷۸).
۱۱. نوایی، کامییز، پنج مجلس در نگارگری ایرانی، رواق ۲، (زمستان ۱۳۷۷ و بهار ۱۳۷۸).
۱۲. ولک، رنه (۱۳۷۳ تا ۱۳۸۶)، تاریخ نقد جدید، ترجمه سعید ارباب شیرانی (هفت جلد)، تهران: نیلوفر.
13. Attoe, Wayne, Architecture and Critical Imagination, Great Britain: John willey & Sons, 1978.
۱۴. این کتاب به زبان فارسی ترجمه شده است؛ نک:
۱۵. اتو، وین (۱۳۸۴)، معماری و اندیشه نقادانه، ترجمه امینه انجم‌شعاع، تهران: فرهنگستان هنر.
16. Bizios, Georgia, ed., Architecture Reading Lists and Course Outlines, 3 & 4, North Carolina State University, 1994 & 1998.
17. Collins, Peter, Architectural Judgement, London: Faber & Faber, 1971.
18. Johnson, Paul-Alan, Theory of architecture- Concepts, Themes & Practices, U. S.: Van Nostrand Rehnhold, 1994.
19. Perez-Gomez, Alberto, "The Case for Hermeneutics as Architectural Discourse", Architecture and Teacing- Epistomological Foundations, European Associations for Architectural Associations, Switzerland: Comportments, 1998.
20. Lawson, Bryan, The language of Space, Great Britain: Architectural Press, 2001.
21. Conway, Hazel & Roenisch, Rowan, Understanding Architecture, London: Routledge, 1994.
22. Moore, Charles & Allen, Gerald, Dimensions: Space, Shape & Scale in Architecture, New York: Architectural Record, 1976.

عنوان درس به فارسی:		تاریخ نظریه های معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		History of Theories of Architecture	
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی	اختیاری
تعداد ساعت:	۳۲	پایه	تخصصی
		رساله / پایان نامه	کارگاه

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با معنا و جایگاه و صورت بندی نظریه های معماری در سیری تقویمی و تبیین نسبت نظریه های معماری در پیوند با زمینه های معرفتی و فرهنگی شان .
- ایجاد انگیزه و فراهم آوردن ابزار تحلیلی و درون مایه های لازم برای کمک به دانشجویان در فهم اهمیت و لزوم تعمق در مبانی و مبادی معماری و سازندگی متقابل نظر و عمل .
- تقویت توان تفکر تحلیلی و منطقی دانشجویان .
- ایجاد زمینه ای برای تأمل در نظریه های معماری بومی .

پ) مباحث یا سرفصل ها:

معماری منحصر به ترسیم و طراحی و ساختن نیست، بلکه همچنین ذاتاً با فهم معنای زندگی انسانی و کیفیت نسبت آن با عالم، و ارزش ها و تجارب فرهنگی و فرا فرهنگی پیوند دارد. تاریخ نظریه های معماری بازتاب دهنده تلاش انسان است برای سامان دادن به نسبت میان این وجوه نظری و عملی معماری. در این درس موارد زیر می تواند مورد توجه قرار گیرد:

ابتدا موضوعات مقدماتی که در جلسات اولیه کلاس جهت ورود به مبحث اصلی ضروری است:

- چیستی نظریه و معناها و مراتب و گونه های آن در فلسفه و هنر و علم.
- نسبت نظریه با نظر و عمل و تحول آن در ادوار گوناگون.
- موضوع و مسئله معماری.
- آشنایی با نظریه های معماری از دوران کلاسیک تا دوره معاصر بر مبنای متون کلیدی و تلاش برای تفسیر آنها در متن زندگی انسانی.
- باز اندیشی فرهنگ و میراث فرهنگی ایران و تلاش برای تشخیص مبانی و مفاهیم اساسی نظر به معماری ایرانی.
- چیستی معماری و جایگاه آن در میان علوم و هنرها؛
- معنا و جایگاه نظریه در معماری
- موضوعات اصلی کلاس در موارد زیر آمده است:
- نظریه معماری در متن فرهنگ و تمدن یونانی-رومی؛
- نظریه معماری در سده های میانه؛
- نظریه معماری در عصر رنسانس و باروک؛
- جریان های نظری در معماری در دوره روشنگری و انقلاب های صنعتی؛
- جریان های نظری در معماری در نیمه دوم سده نوزدهم تا جنگ های جهانی؛
- جریان های نظری معماری پس از جنگ های جهانی تا نیمه سده بیستم؛
- جریان های نظری معماری از نیمه سده بیستم تا کنون؛
- جریان های نظری معماری جوای باز یابی هویت (بیرون از گفتمان مدرنیسم و پست مدرنیسم)؛
- باز اندیشی معماری و تأمل در مفاهیم پایدار در تاریخ نظریه معماری؛
- جستجویی برای اصول و مبانی نظریه معماری ایرانی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

درس به صورت نظری - سمیناری و همراه با بحث و تفسیر عرضه می‌شود. درس را می‌توان به سه بخش اصلی تقسیم کرد: ۱) طرح بحث برای تبیین اهداف درس و مفاهیم بنیادی مربوط به آن از قبیل تاریخ و نظریه و معماری و ...، ۲) آشنایی با ادوار و مصادیق نظریه‌های معماری از راه مطالعه متون کلیدی نظری در کلاس و تفسیر آنها، ۳) جمع‌بندی شامل تلاش برای یافتن مشترکات نظریه‌های معماری مطالعه شده و تلاش برای یافتن مبانی و اصول نظری معماری ایرانی. در بخش اول و سوم، کلاس بیشتر مبتنی بر سخنرانی استاد و استادان مدعو و بحث و تبادل نظر شفاهی و مکتوب میان استادان و دانشجویان است. در بخش میانی که دست کم ۶۰ درصد زمان کلاس به آن اختصاص می‌یابد، کلاس مبتنی بر مطالعه متون و تحلیل و تفسیر آنها اداره می‌شود. کلاس باید به نحوی اداره شود که بیشترین میزان مشارکت دانشجویان در بحث‌ها پدید آید. مثلاً می‌توان از دانشجویان خواست به صورت فردی یا گروهی (بسته به تعداد دانشجویان درس) نظریه‌های معاصر معماری را بر مبنای متون مشخص شده در کلاس معرفی کنند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزیابی مشارکت و فعالیت دانشجو در کلاس (بحث و سخنرانی)، ارزیابی تمرین‌های عملی (مقاله پژوهشی) و آزمون کتبی. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم‌سال، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

1. Hanno-Walter Kruft, A History of Architectural Theory from Vitruvius to the Present.
2. -A. Krista Sykes, The Architecture Reader: Essential Writings from Vitruvius to the Present.
3. -Harry Francis Mallgrave, Architectural Theory: (Vol. I) An Anthology from Vitruvius to 1870.
4. -Harry Francis Mallgrave, Architectural Theory: (Vol. II) An Anthology from 1871 to 2005.
5. -Ulrich Conrads, Programs and Manifestoes on 20th-Century Architecture.
6. -K. Michael Hay, Architecture Theory since 1968.
7. -Kate Nesbitt, Theorizing a New Agenda for Architecture: An Anthology of Architectural Theory 1965 – 1995.
8. -A. Krista Sykes, Constructing a New Agenda: Architectural Theory 1993-2009.
9. -Charles Jencks & Karl Kopf, Theories and Manifestoes of Contemporary Architecture.
10. -Neil Leach, Rethinking Architecture: A Reader in Cultural Theory.

عنوان درس به فارسی:		حقوق و اخلاق در معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Law and Ethics in Architecture	
دروس پیش نیاز:	-	نوع درس و واحد	نظری ☒ پایه ☐
دروس هم نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

آموزه‌های اخلاقی اسلام ماهیت کاربردی دارد. به همین دلیل اخلاق اسلامی به منزله یکی از عناصر زیر ساخت تمدن ایران اسلامی نقش راهبردی ایفا کرده است. یکپارچه خواهی در زندگی فردی و اجتماعی از دیگر خصلت‌های دین اسلام است که بر کارآیی اخلاق اسلامی در ساخت تمدن می‌افزاید. اخلاق اسلامی بر رعایت حقوقی افراد در تعادل اجتماعی تأکید فراوان دارد. آموزه‌های اسلامی در دو دانش اخلاق و فقه بر حفظ حقوق دیگران تأکید دارند. شهروندانی که به عنوان مشتری، مصرف کننده و کاربران خانه به معماران روی می‌آورند، بر حفظ حریم‌ها و همچنین موضوع حلال بعنوان آنچه با فطرت انسان سازگار و پرهیز از حرام بعنوان ناسازگار با زندگی طیب تأکید می‌کنند. و این موضوع مقبول است برای معمارانی که به طراحی و ساخت خانه می‌پردازند. شریعت اسلامی که بدنبال یکپارچگی زندگی انسانی است، مهمترین عامل وحدت در شهر سنتی می‌باشد. "ماهیت فراگیر شریعت که عبادات تا معاملات را در بر می‌گیرد، یکپارچگی همه اشکال فعالیت را در قلب شهر اسلامی امکان پذیر می‌ساخته است. در شهر سنتی فضاهای ساخته شده برای داد و ستد، با فضاهای طراحی شده برای آموزش، ساخت اشیاء و معاملات تجاری، زندگی خصوصی و فعالیت هنری دارای ارتباط متقابل بوده است. لازم به گفتن نیست که سکولاریزم این جنبه از وحدت و یکپارچگی تمام فعالیت انسانی در یک الگو و مطلوب الهی را ویران ساخت" از بین رفتن این وحدت و یکپارچگی به عنوان عامل اولیه ایجاد بحران در شهرهای معاصر ایران، در اثر کم رنگ شدن آموزه‌های شریعت در برنامه‌ریزی آنها بود. این موضوع در کنار عواملی چون، رشد ناگهانی شهرها، پدیداری آپارتمان و ساختمان‌های بلند مرتبه متعرض به حریم‌کدیکر، موجب گسست در بافت‌ها و محلات شده است.

با توجه به اینکه "تعالیم اسلامی به سه حوزه مرتبط شامل: عقاید، اخلاق و فقه الاحکام تقسیم شده است". ایندرس به حوزه حقوق و قواعد شکل دهنده آن وارد شده و نشان می‌دهد که، اخلاق و فقه اسلامی با تأکید بر بیان حقوق افراد، الگوهای رفتاری مطابق با شریعت را بیان می‌نماید و چون هر فضا مطابق با فعالیت درون آن شکل می‌گیرد و چون منابع چهارگانه قرآن، سنت، عقل و اجماع، منابع مشترک شکل دهنده به احکام شهرسازی بوده‌اند، "ساز و کار تفسیر و اجرای شریعت در فرآیند شهرسازی این شهرها رخ داده و می‌توان آنرا دستاورد فقه به حساب آورد و محیط سنتی در واقع به عنوان تعاملی بین فقه و فرایند برنامه‌ریزی محسوب می‌گردد. در کشورهای اسلامی احکام فقهی به مثابه قوانینی کلی به شمار می‌رفتند که ساختار ابنیه شهری را منظم می‌کردند. این احکام از مفاهیم اصیل اسلامی از قبیل حق مالکیت خصوصی و آزادی تصرف در آنها و ... بر اساس معاملات مختلف اسلامی بر گرفته شده‌اند. ولی این آزادی مطلق نبوده و بر اساس قواعد اخلاقی فقهی دارای حد و مرزی می‌شود. لذا شکل ظاهری بناهای شهرها نیز باید تحت کنترل بوده و گسترش شهر تابعی از قوانین «جلب منفعت و دفع ضرر» مطابق با اصول اخلاقی شریعت اسلامی باشد.

این درس با تأکید بر مجتمع‌های مسکونی و با تحلیل ضوابط و مقررات جاری در معماری و شهرسازی ایران به خصوص شهر تهران نشان می‌دهد که، همواره از اصول و معیارهای شهرسازی در برنامه ریزی و طراحی غالب مجتمع‌های مسکونی کاسته شده و اینگونه مساکن از ایجاد محیط مطلوب مسکونی فاصله گرفته‌اند. در حالی که با توسعه فیزیکی شهر، علاوه بر تدوین حقوق شهروندی، ضرورت اداره و کنترل شهر توسط نهادهای مسئول وجود دارد، هم اکنون با تکیه شهرداری‌های کشور بر درآمدهای ناپایدار و رواج مواردی چون ضابطه فروش تراکم، تغییر کاربری فضای سبز و باغات و جایگزینی مسکن اجتماعی و حمایتی در حاشیه شهرها به جای بازسازی بافت‌های تاریخی و محلات شهری، فضای شهرهای کشور از مطلوبیت، خاطره انگیزی، تعلق پذیری و مکان رشد جامعه‌ای دینی فاصله گرفته است.

آشنایی دانشجویان با قوانین و مقررات و ضوابطی که ریشه در اخلاق و فقه الاحکام داشته و به نحوی به موضوع معماری مرتبط بوده و یا موثر است و همچنین ضوابط و مقرراتی که در معماری و شهرسازی جاری حاکم است موضوع این درس می‌باشد. رعایت این اصول نقش مهمی در شکل گیری شهرهای دوران تمدن اسلامی ایران از حیث طراحی و ساخت خانه و فضای جمعی دارد.

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

آشنائی دانشجویان با زیرساخت‌های فرهنگ، تمدن و معماری اسلامی که با اخلاق و حقوق اسلامی سرشته می‌گردد. رئوس مطالب درس به شرح زیر خواهد بود:

تأثیر پذیری فضای معماری و شهرسازی شهرهای سنتی از الگوهای رفتاری مطابق با شریعت اسلامی؛ چارچوب بخشی قواعد فقهی اخلاقی همانند قاعده "عدالت" و قاعده "لاضرر" در روابط و مناسبات اجتماعی و حسن همجواری قانون مدنی به خصوص مباحث املاک و مالکیت‌ها و حریم‌ها که در آن موضوع رابطه مابین خانه و همسایه ذکر شده است؛ قانون اساسی به خصوص مواد ۱۰۰ تا ۱۰۶ مربوط به شوراها و همچنین برخی از مواد "قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران" که در حوزه معماری و شهرسازی کاربرد بیشتری دارد؛ قانون شهرداری به خصوص ماده ۱۰۰: در این قسمت دانشجویان با ساختار شهرداری آشنا شده و به حوزه وظایف و اختیارات شهرداری‌ها توجه نموده و با مطالعه ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها با تخلفاتی که از طرف مهندس ناظر انجام می‌شود و میزان مجازات‌های تعیین شده آشنا می‌شوند؛ شورای عالی معماری و شهرسازی: بررسی جایگاه و اهمیت شورا و ضوابط و مقرراتی که تا کنون مصوب شده و بررسی تأثیری که بر روند معماری و شهرسازی دارد. مباحثی چون فروش تراکم، ضوابط منطقه‌بندی شهرها و ضرورت حداقل فضای ۵۰ متر فضای باز برای هر واحد آپارتمانی و بررسی علت عدم رعایت این ضوابط؛ قانون موجر و مستأجر و قانون تملک آپارتمان؛ جایگاه دیوان عدالت اداری و سازمان بازرسی کل کشور؛ قانون تجارت و ثبت شرکت‌ها؛ بررسی جایگاه کمیسیون ماده ۵ یا همان کمیسیون طرح تفصیلی؛ قانون نظام مهندسی؛ و مقررات ملی ساختمان به خصوص مبحث چهارم. برنامه پیشنهادی شانزده هفته ای کلاس به شرح زیر خواهد بود:

جلسات	موضوع درس
اول	طرح مسئله، بیان موضوع و سوال از مشکلات و معضلات معماری و شهرسازی با نظر خود دانشجویان و دسته بندی آنها
دوم	آشنایی با علوم اسلامی، اخلاق و فقه الاحکام و تأثیر آنها بر تمدن اسلامی
سوم	جایگاه قانون اساسی و "قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران"
چهارم و پنجم	قانون مدنی
ششم	قانون شهرداری‌ها
هفتم	قانون موجر و مستأجر و تملک آپارتمان
هشتم و نهم	شورای عالی معماری و شهرسازی
دهم	قانون تجارت و ثبت شرکت‌ها
یازدهم	مقررات ملی ساختمان
دوازدهم	اخلاق: مفاهیم و تعاریف
سیزدهم	اخلاق حرقه ای
چهاردهم	قوانین و مقررات و ضوابط معماری و شهرسازی کشورهای دیگر
پانزدهم	بحث و اظهارنظر دانشجویان در موضوع موارد تدریس شده و بررسی مصاحبه‌ها
شانزدهم	جمع بندی و نتیجه گیری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مطالب از روی کتاب‌های مرجع تدریس می‌شود. در این روش خود دانشجویان در تدریس شرکت داده می‌شوند و مفاد قانونی مرتبط با موضوع معماری و شهرسازی را با کمک استاد یافته و به بحث و بررسی می‌پردازند. در ادامه هر دانشجو موظف است چندین مصاحبه میدانی با روش ساختار یافته و نیمه ساختار یافته در موضوعی که استاد معرفی می‌نماید با کارشناسان وزارت راه و شهرسازی، حقوق‌دانان، شهرداران و مدیران شهری انجام دهند. موضوع آشنائی با نحوه مدیریت شهری، روش‌های کسب درآمد توسط شهرداری‌ها، علت تداوم نابسامانی امور معماری و شهرسازی و رابطه مابین شهروندان، مدیران شهری و برنامه‌ریزان کلان می‌باشد. همچنین آشنائی با مراکز تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و تدوین یا تصویب کننده ضوابط و مقررات معماری و شهرسازی و آشنائی با چالش‌ها، فرصت‌ها و محدودیت‌های برنامه‌ریزان شهری می‌باشد.

به صورت جزوه باز از کتب و مجلاتی که گفته شده با توجه این موضوع که بعضی از سوالات از کار خود دانشجویان مطرح می‌شود. مصاحبه‌ها ۴/۱ نمره را به خود اختصاص می‌دهند ولی در ۵۰ درصد کل نمره موثر هستند. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت‌ها به شرح زیر می‌باشد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان‌ترم

آزمون پایان نیم‌سال، ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ابراهیم، (۱۳۸۷) قانون مدنی، نشر مه کامه، تهران.
۲. اسماعیلی هریسی، ابراهیم، (۱۳۷۷) حقوق مالکین آپارتمان‌ها، ناشر دادگستر، تهران.
۳. بعد طراحی برنامه‌ریزی - نویسنده پانتر و کارومونا - مترجم: دکتر دانشپور.
۴. پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۱۳۹۷). اخلاق حرفه‌ای، دفتر تالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، تهران: وزارت آموزش و پرورش.
۵. جلال‌الدین دوانی، (۱۳۹۰) اخلاق جلالی، ترجمه عبدالله مسعودی، انتشارات اطلاعات.
۶. خاکی صدیق، علی (۱۳۹۴)، مقدمه‌ای بر اخلاق پژوهشی و اخلاق مهندسی، انتشارات دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی.
۷. خانجانی، احمد (۱۳۹۶)، مروری بر مفاهیم، مصادیق و منشورهای اخلاق مهندسی، نشر توسعه ایران.
۸. خواجه نصیرالدین طوسی، (۱۳۷۰) اخلاق ناصری، انتشارات علمیه اسلامی.
۹. رساله حقوق امام سجاد (ع). (1385) ترجمه علی شیروانی، ناشر انتشارات دارالفکر، قم.
۱۰. فرامرز قراملکی ۱. احد (۱۳۷۸)، درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای، انتشارات سرآمد، تهران.
۱۱. فرامرز قراملکی ۱. احد (۱۳۷۸)، اخلاق سازمانی، انتشارات سرآمد، تهران.
۱۲. فرل، لیندا و فرل، سی (۱۳۹۵)، اخلاق حرفه‌ای، ترجمه محمد ایراف و ناهید ایراف، انتشارات آریانا قلم.
۱۳. قانون موجر و مستأجر و تملک آپارتمان‌ها.
۱۴. قراملکی، احدفرامرز. (۱۳۸۹)، اخلاق کاربردی در ایران و اسلام، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم.
۱۵. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۷۶)، مقدمه حقوق، شرکت سهامی انتشار، تهران.
۱۶. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۸۲)، الزام‌های خارج از قرارداد: ضمان قهری، جلد اول و دوم، انتشارات دانشگاه تهران، شماره ۵۵ و ۶۴.
۱۷. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۸۴)، کلیات حقوق، نظریه عمومی، شرکت سهامی انتشار، تهران.
۱۸. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۸۶) دوره مقدماتی حقوق مدنی: اموال و مالکیت، نشر میزان، تهران.
۱۹. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۸۷) قانون مدنی در نظم کنونی، انتشارات دادگستر، تهران.
۲۰. کتاب حقوق شهروندی - توسط قوه قضائیه.
۲۱. کتاب ضوابط شورای عالی معماری و شهرسازی مربوط به دبیرخانه وزارت راه و شهرسازی.
۲۲. کتاب قانون اساسی
۲۳. کتاب قوانین شهر و شهرداری‌ها.
۲۴. کتاب‌های مربوط به مقررات ملی ساختمان، دفتر امور مقررات ملی ساختمان، وزارت راه و شهرسازی
۲۵. شفیعی سروسرانی، ابراهیم. (۱۳۸۵) قانون‌گذاری در نظام جمهوری اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم.
۲۶. صرامی، سیف‌الله. (۱۳۸۲) منابع قانون‌گذاری در حکومت اسلامی، ناشر مؤسسه بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم).
۲۷. مجموعه آثار شیخ بهائی، (۱۳۸۹) جامع عباسی طبع جدید، مؤسسه انتشارات اسلامی، گردآوری شده در سیدی توسط مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، قم.
۲۸. مرتضی، هشام. (۱۳۸۷) اصول سنتی ساخت و ساز در اسلام، مترجمان مشکینی و حبیبی، ناشر مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی وزارت مسکن و شهرسازی.
۲۹. مصباح، محمدتقی، (۱۳۷۳) دروس فلسفه اخلاق، چاپ سوم، انتشارات مؤسسه اطلاعات.

۳۰. ملافیض کاشانی، (۱۳۷۷) اخلاق حسنه، ترجمه محمد باقر ساعدی، انتشارات کانون پیام عدالت.
۳۱. موسوی‌الخمنی، روح‌الله. ترجمه تحریرالوسیله امام خمینی، مترجم علی اسلامی، چاپ دفتر انتشارات اسلامی.
۳۲. مهدوی کنی، محمدرضا، (۱۳۸۸) نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۳۳. میر احمدی زاده، مصطفی. (۱۳۸۰) رابطه فقه و حقوق، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی پژوهشکده فقه و حقوق، ناشر مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
۳۴. نظام مهندسی استان خراسان (۱۳۹۵). اصول اخلاق حرفه‌ای و نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان. مشهد: انتشارات سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خراسان رضوی.
۳۵. نوحی، حمیدرضا. (۱۳۸۴) قواعد فقهی در آثار امام خمینی (ره)، چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران.
۳۶. ولیپور، امامی، حسن (۱۳۷۱) حقوق مدنی، کتابفروشی اسلامی، تهران.

عنوان درس به فارسی:		آشنایی با معماری معاصر ایران	
عنوان درس به انگلیسی:		Introduction to Contemporary Architecture of Iran	
دروس پیش نیاز:	-	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	۲	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

این درس به منظور آشنایی نقادانه دانشجویان با آثار معماری معاصر ایران و فهم «سیر تاریخی معماری معاصر ایران» ارائه می شود تا در نتیجه این آشنایی و فهم ، ادراک جایگاه معمار و معماری در وضعیت کنونی ایران میسر گردد.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

موضوع درس با توجه به غنا و وجوه تحسین بر انگیز آثار تاریخی معماری ایران و انتقاد های وارد بر معماری زمانه ما ، معطوف به بررسی تاریخی و نقادانه آثار معماری معاصر ایران است . مبانی آنچه را که تحت عنوان معماری معاصر ایران طبقه بندی می کنیم می توان در دوران ظهور تجدد طلبی جامعه ایرانی جستجو کرد. بنابر این مقطع زمانی آثار مورد مطالعه در این درس از دوران ناصری تا زمان حال به شرح اجمالی زیر خواهد بود:

الف: معماری ایران در دوره ناصری

۱. نخستین رگه های تحول در معماری ایرانی

۲. عملکردهای جدید و فضاهای شهری نوین و معماری مختص به آنها

۳. ظهور مهندسان تحصیلکرده در فرنگ

ب: معماری در عصر پهلوی اول

۱. احداث ساختمانهای دولتی با عملکردهای جدید

۲. نقش تکنولوژی، مصالح و مهندسان اروپایی در ساخت و سازها

۳. مدرنیزاسیون و نیازهای جدید شهری، خیابانها، میدانها، و معماری جداره های شهری

۴. ظهور نخستین آرشیتکت ها در ایران و تأثیرات جریانات هنری مدرن در معماری آنها.

۵. تأسیس مدارس معماری در ایران

ج - معماری و شهرسازی ایران در عصر پهلوی دوم

۱. معماری دو دهه ۲۰ و ۳۰

۲. معماری در دهه ۴۰

۳. معماری در دهه ۵۰

د- معماری ایران پس از انقلاب اسلامی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

درس به صورت نظری و عملی ارائه می شود . نیمی از جلسات شامل سخنرانی توسط استاد مسئول درس، استادان مهمان و سمینارهای دانشجویی خواهد بود. نیم دیگر به بازدید های علمی از مصادیق به صورت گروهی و به سرپرستی یک استاد صاحب نظر اختصاص خواهد داشت. در پایان هر بازدید گزارش تحلیلی دانشجویان به همراه مرور دوره تاریخی پیدایش اثر، به صورت جمعی مورد بحث قرار می گیرد.

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

مشارکت فعال در سمینارها و بازدیدها، ارائه تحقیق به صورت مقاله درسی و آزمون پایان نیمسال تحصیلی. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۲۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۲۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال، ۳۰ درصد و ارائه پروژه ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. اعتمادالسلطنه، روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه
۲. اعتمادالسلطنه، مطلع الشمس
۳. بانی مسعود، امیر (۱۳۸۹)، معماری معاصر ایران، نشر هنر معماری قرن، چاپ سوم، پاییز.
۴. سروشیان، سهراب (۱۳۸۴)، ویکتور دانیل، بیژن شفیعی، معماری نیکلای مارکف، انتشارات دید، تهران.
۵. باور، سیروس (۱۳۸۸)، نگاهی به پیدایی معماری نو در ایران؛ نشر فضا، تهران.
۶. حبیبی، سید محسن (۱۳۸۵)، شرح جریانهای فکری معماری و شهرسازی در ایران معاصر، دفتر پژوهشهای فرهنگی.
۷. حقیر، سعید و کامل نیا، حامد (۱۳۹۴)، نظریه مدرنیته در معماری، انتشارات دانشگاه تهران.
۸. دیبا، داراب (۱۳۹۶)، معماری معاصر ایران، کتاب آبان.
۹. ذاکر زاده، امیرحسین (۱۳۷۳)، سرگذشت تهران، انتشارات قلم.
۱۰. زاوش، ح. م. (۱۳۷۰)، تهران در گذرگاه تاریخ ایران، نشر اشاره، تهران.
۱۱. شیخ رضایی و شهلا آذری (۱۳۳۷)، گزارش های نظمیه از محلات طهران (۲مجلد)، سازمان اسناد ملی، تهران.
۱۲. شهری، جعفر (۱۳۷۱)، طهران قدیم (۵ مجلد)، انتشارات معین، تهران.
۱۳. صارمی، علی اکبر (۱۳۸۹)، تار و پود هنوز، سرگذشت من و معماری ما، انتشارات هنر معماری قرن.
۱۴. فلامکی، محمد منصور (۱۳۹۰)، ریشه ها و گرایش های نظری معماری، انتشارات فضا.
۱۵. مختاری، اسکندر (۱۳۹۰)، میراث معماری مدرن ایران، دفتر پژوهش های فرهنگی.
۱۶. مرتضی سیفی فمی تفرشی (۱۳۶۹)، تهران در آینه زمان، اقبال، تهران.
۱۷. مجله معمار، شماره های: ۵۱، ۲۰، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۵، ۳۸
۱۸. مجله شارستان، شماره های ۵۴، ۵۵
۱۹. نقش مهندسین مشاور (۱۳۸۴)، نقد آثاری از معماری معاصر ایران، ناشر وزارت مسکن و شهرسازی، تهران.

عنوان درس به فارسی:			روش تحقیق در معماری	
عنوان درس به انگلیسی:		Research Methodology in Architecture		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☐		
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی ☐ عملی ☐		
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☒		
تعداد ساعت:	۴۸	رساله / پایان‌نامه ☐		
		۳۲+۱۶		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی:

تحقق اهداف دوره کارشناسی ارشد در گرو تربیت طراح ارشدی است که توانایی هماهنگی متخصصان دیگر را نیز دارا باشد، و این توانایی نیز موکول است به تسلط به امر "و شیوه‌های گوناگونی که معماران برای دستیابی به حقیقت موردنظر خود در رشته معماری اختیار می‌کنند.

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

موضوع این کلاس بحث درباره مقوله "پژوهش" در معماری و خلاصه‌ای از ضرورت طرح این موضوع خواهد بود. آنچه در جلسات درس پیش رو قرار خواهد گرفت شامل موارد زیر است:

- ۱- معرفی تحقیق علمی، انواع آن، کاربرد تحقیق علمی، شرایط این نوع تحقیق و مراحل انجام آن، آشنایی با منابع مکتوب.
- ۲- روش ارائه طرح تحقیقاتی، تعیین اهداف و سؤالات اصلی تحقیق، روش تحقیق، شناسایی منابع ارائه.
- ۳- معرفی شیوه‌های گوناگون تحقیق در قلمرو معماری:
 - تحقیق کتابخانه‌ای: روش شناسایی منابع موجود، انواع منابع مکتوب، انتخاب منابع اصلی، روش اعتبار سنجی، تعیین منابع پیوسته و وابسته، روش تهیه فیش‌های تحقیق و ...؛
 - تحقیق میدانی: انواع پژوهش میدانی، روش‌های گوناگون ثبت اطلاعات، نحوه استنتاج از اطلاعات جمع‌آوری شده و ...؛ تأمل بیشتر در خصوص روش‌های دریافت از محیط مصنوع، تأمل بیشتر در مورد روش میدانی مصاحبه و تکمیل پرسشنامه؛ و ...
 - تحقیق آزمایشگاهی: انواع این نوع تحقیق: کنترل کیفیت مصالح ساختمانی در فرآیند اجرای ساختمان، پیش‌بینی شرایط هم‌نشینی طرح و بافت پیرامون از جهت ایجاد شرایط آب و هوای مطلوب و ...
- ۴- معرفی روش‌های گوناگون تجزیه و تحلیل، معرفی روش‌های آماری و ...، روش‌های کنترل نتایج تحقیق، اعتبار و اطمینان علمی، روش‌های ارزیابی نتایج، تعیین نقاط قوت و ضعف تحقیق.
- ۵- روش ارائه تحقیق:
 - شیوه نگارش، انواع تصاویر، جداول و نمودارهای کمکی؛ صفحه‌آرایی، ارجاعات، ضmann، اهمیت مقدمه و ...
 - نحوه ارائه شفاهی نتایج تحقیق؛ آداب سخنرانی، چگونگی بهره‌گیری از امکانات رایانه‌ای و ...
- ۶- معرفی شیوه‌ها و مصادیق پژوهش در حوزه طراحی پژوهی.

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در این درس دانشجویان علاوه بر شنیدن سخنان مدرسان/ مدرسان مدعو، شرکت فعال در گفتگوی کلاس، به مطالعه مکتوب و اینترنتی معرفی شده توسط مدرسان می‌پردازند و نیز به صورت گروهی، موضوعی در قلمروی تحقیق در معماری را انتخاب می‌نمایند که در پروژه طراحی معماری نیمسال بعد، در دستور کار قرار می‌گیرد.

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

ارزیابی دانشجوی به شیوه دقت در نحوه حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، بر اساس پژوهش انجام شده و آزمون پایان نیمسال تحصیلی خواهد بود. پیشنهاد میزان ارزشیابی فعالیت ها به شرح زیر می باشد:

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال شامل ۳۰ درصد ارزشیابی مستمر و ۳۰ درصد آزمون میان ترم آزمون پایان نیم سال ، ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس درس و تجهیزات سمعی و بصری

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. استرس، آنسلم و جولیت کورین (۱۳۸۵)، اصول روش تحقیق کیفی، بیوک محمدی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
۲. بازرگان، عباس (۱۳۸۵)، مقدمه ای بر روش های تحقیق کیفی و آمیخته؛ تهران: رشد.
۳. حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۹)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت.
۴. حیدری، شاهین (۱۳۹۶)، درآمدی بر روش تحقیق در معماری، تهران، فکرنو.
۵. دلاور، علی (۱۳۸۵)، مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، تهران: رشد.
۶. سیلورمن، دیوید (۱۳۷۹)، روش تحقیق کیفی در جامعه شناسی، محسن ثلاثی، تهران: تیان.
۷. گروت، لیندا و وانگ دیوید (۱۳۹۰)، روش های تحقیق در معماری، ترجمه علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران.
۸. گال، مردیت و دیگران (۱۳۸۲)، روش های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان شناسی، احمد رضا نصر و دیگران، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت.

9. Border, Iain and Katerina Ruedi Ray: The Dissertation, An Architecture Student's Handbook, UK, Elsevier, 2006.
10. Creswell, John W. and Vicki L Plano Clark: Designing and Conducting Mixed method Research, USA, Sage Publications, 2011.
11. Kumar, Rangit, Research methodology, A Step-By-Step Guide for Beginners, Third Edition, Sage Publication Ltd, Australia, 2011.
12. 10 – Corbin, Juliet and Anselm Strauss, Basics of Qualitative Research, 3rd Edition, Sage Publication, 2008.
13. Silverman, David, Interpreting Qualitative Data (3rd Edition), Method for Analyzing Talk, Text and Interaction, Sage Publication, London, 2006.

